

TEŞEKKÜR

Yoğun çalışmalarından zaman ayırıp bu raporu yayımlanmadan önce bir tıp insanı gözüyle inceleyip, öneri ve eleştirilerini paylaşan, hatalarımızı düzelteren Sayın Prof. Dr. Aytağ ATICI'ya şükranlarımızı sunarız.

A. GİRİŞ

Bu çalışmanın amacı;

- 2020-Ekim ayında COVID-19 salgını nedeniyle dünya genelinde, 6 kıtada, Türkiye'de ve bulundukları kıtalarda ölüm sayısı en fazla olan Birleşik Krallık, Hindistan, Güney Afrika, ABD, Brezilya'da kaç kişinin salgına yakalanacağı, salgına yakalananlardan ne kadarının yaşamını yitireceği konusunda öngöründe bulunmak,
- Salgının öldürücü etkisinde değişiklik olup olmadığını araştırmak,
- Eylül 2020 öngörülerimizin sonuçlarını gözden geçirmektir.

Tersine bir not olmadıkça, tüm grafik ve tablolarda 30-Eylül-2020 tarihli ECDC¹ verileri esas alınmıştır.

B. YÖNTEM

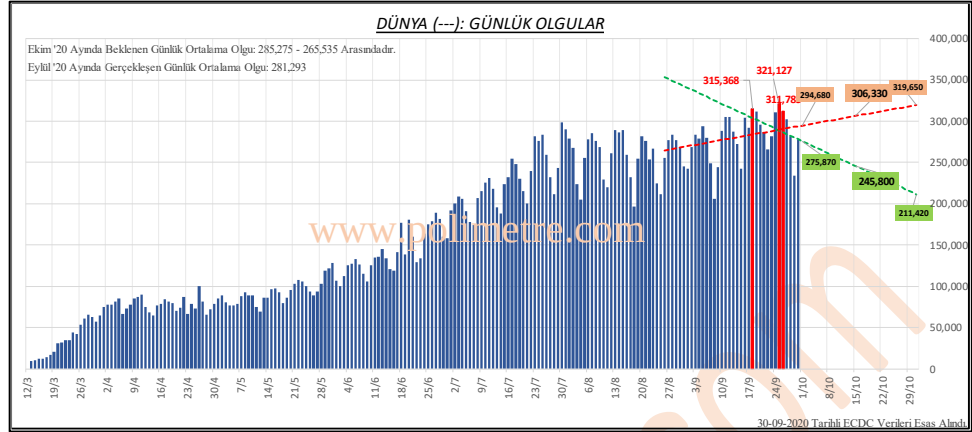
1. İncelenecek yerin (dünya, kıta, ülke) 30-Eylül-2020 son gün olmak üzere, son 14-21-28-35 günlük olgu ve ölüm sayılarına göre, o yer için 4 farklı "Doğrusal Trend Çizgisi" belirlenir,
2. Trend çizgilerinin 2020-Ekim ayında da aynı şekilde süreceği varsayılarak, her bir Trend Çizgisine göre 2020-Ekim için "Toplam Olgu Sayısı" ve "Toplam Ölüm Sayısı" hesaplanır.
3. Maksimum ve minimum sayıları veren 2 Trend Çizgisi dikkate alınarak, o yer için 2020-Ekim ayında beklenen olgu ve ölüm sayıları hesaplanır ve grafik üzerinde gösterilir. Kırmızı kesikli çizgi maksimum trend çizgisini, yeşil kesikli çizgi minimum trend çizgisini göstermektedir.
4. Tüm hesaplamalar, Türkiye ve diğer ülkeler için açıklanan resmi rakamların gerçek olduğu varsayımına göre yapılır.

¹ ECDC: European Center for Disease Control and Prevention

C. DÜNYA GENELİ

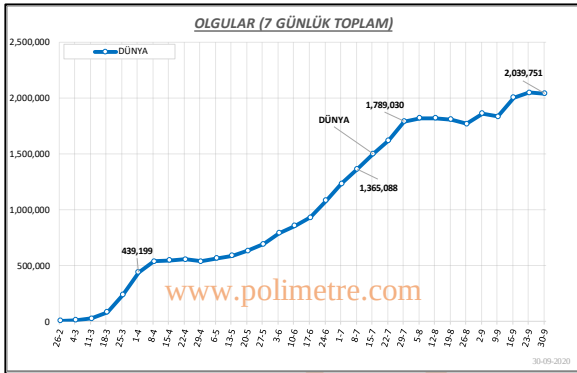
1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

2020-Ekim ayında olgu sayılarının artıp artmayacağı belirsiz olmakla birlikte, azalma eğilimi ağır basmaktadır. (Şekil 1)

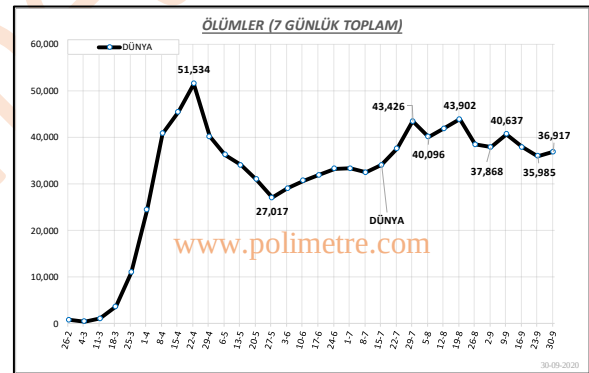

Şekil 1: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – DÜNYA

Maksimum Trend Çizgisi kırmızı, minimum trend Çizgisi de yeşil kesikli çizgi ile göstermektedir. 2020-Ekim ayında günlük olgu sayılarının kırmızı ve yeşil çizgiler arasında kalacağı hesaplanmaktadır. 1-15-31 günlerinde beklenen ortalama olgu sayıları kutucuklar içinde gösterilmektedir. Grafiğin sol üst bölümünde, Ekim Ayı için beklenen maksimum ve minimum ortalama günlük olgu sayıları ve 2020-Eylül Ayında gerçekleşen günlük ortalama olgu sayısı yazılmıştır.

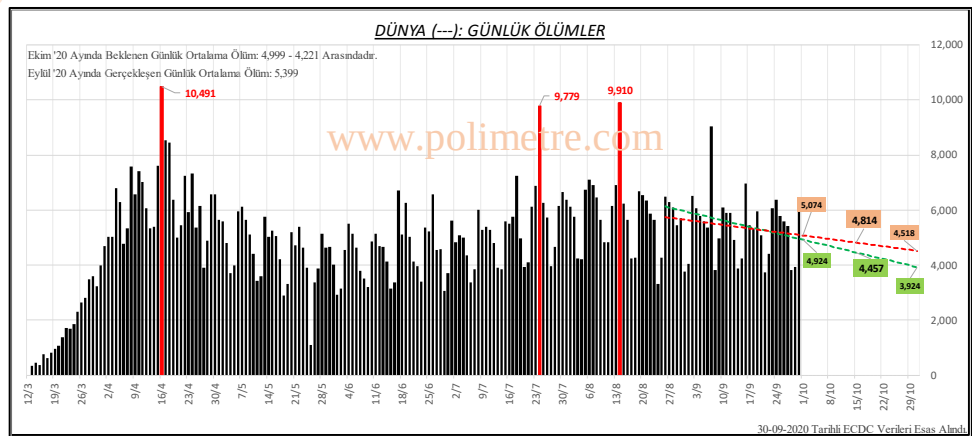
Şekil 2: Haftalık Olgu Sayıları - DÜNYA

Şekil 3: Haftalık Ölüm Sayıları - DÜNYA

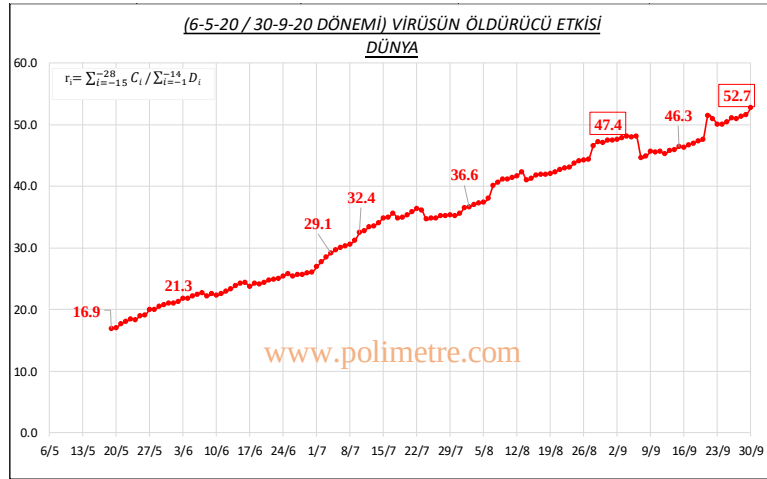
2020-Eylül ayında olgu sayılarında artış gözlenirken, ölüm sayılarının da haftalık 35-40 bin arasında sabitlendiği görülmektedir.

Ölüm sayılarının en yüksek olduğu 3 gün kırmızı ile gösterilmektedir. 2020-Ekim Ayı günlük ölüm ortalamasının 4,221-4,999 arasında olacağı hesaplanıyor. Bunun anlamı ölüm sayılarının 2020-Eylül ayına göre %7 - %22 azalacağıdır. (Şekil 4)

Şekil 4: Günlük Ölüm Sayıları ve Trend Çizgileri - DÜNYA

2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

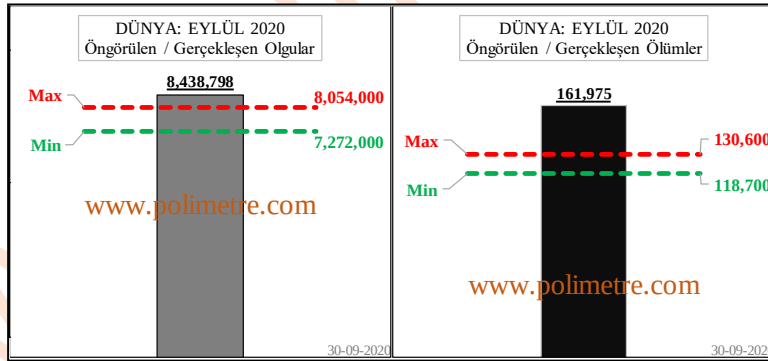

Şekil 5: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi - DÜNYA

2020-Ağustos sonunda 47.4 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi, Eylül sonunda 52.7 oluyor. Bir başka deyişle “Testi Pozitif Çıkanlarda” ölüm oranı %2.1 (1/47.4) den %1.9 (1/52.7) a geriliyor. (Şekil: 5)

Buradan “Dünya genelinde son 1 ayda virüsün öldürücü etkisinin azaldığı” söylenebilir. Bunun nedeni virüsün öldürücü etkisini yitirmesi veya virüsle mücadeledeki başarı olabilir.

3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

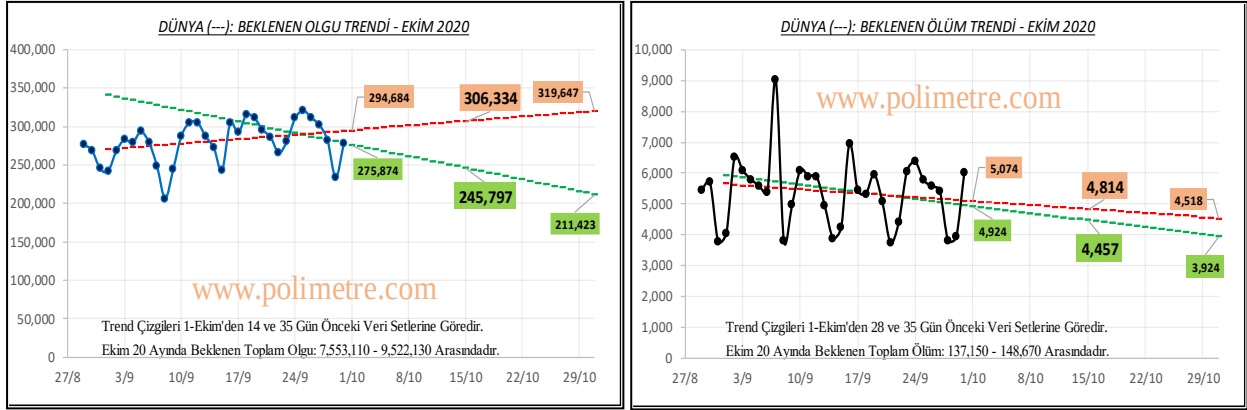

Şekil 6: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları DÜNYA

4-Eylül-2020 tarihli raporda² 2020-Eylül ayı için dünyada; toplam olgu sayısının 7.3-8.1 milyon, ölüm sayısının 119-131 bin arasında olacağı öngörülmüştü. Olgu sayısı %4.8 sapma ile 8.4 milyon, ölüm sayısı ise %24 sapma ile 162 bin olarak gerçekleşti. Her 2 sapmada da gerçekleştirmeler öngörülenlerden fazladır. (Şekil 6)

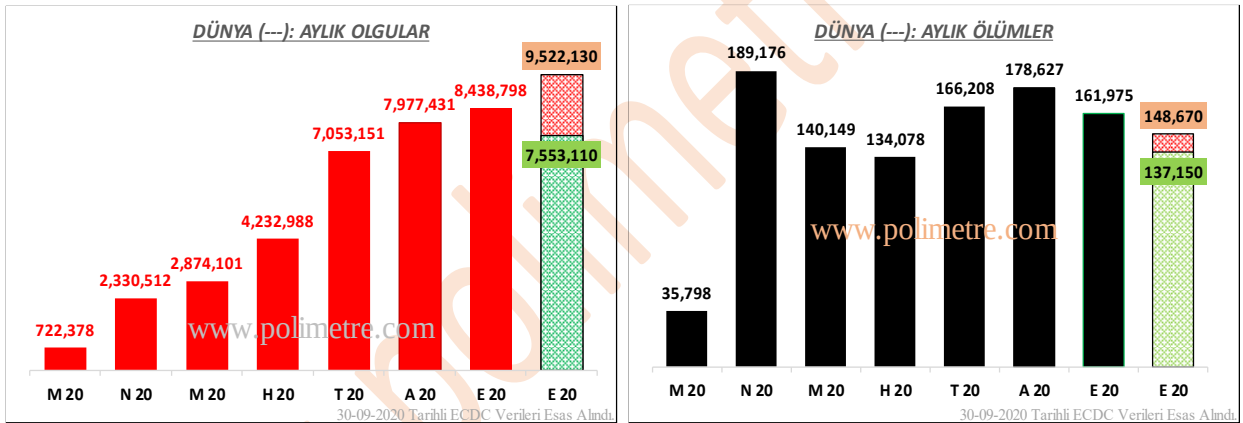
² Bilgi Notu-13: Eylül-2020 Öngörüler

4) 2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ

Şekil 7: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında, olgu sayılarında artış olup olmayacağını belirsiz olduğu, ölüm sayılarının azalacağı hesaplanmaktadır. Kırmızı çizgiler maksimum, yeşil çizgiler de minimum beklenenleri gösteriyor. Kutucuklardaki sayılar ayın başında, ortasında ve sonunda beklenen ortalama değerlerdir.

Şekil 8: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar - DÜNYA

2020-Eylül ayında önceki aya göre %5.8 artan toplam olgu sayılarının, 2020-Ekim ayında 7.6-9.5 milyon arasında olacağı hesaplanıyor. (Şekil 8)

2020-Eylül Ayında %9.1 azalan toplam ölüm sayılarının, 2020-Ekim Ayında da azalacağı ve 137-149 bin arasında gerçekleşeceği hesaplanmaktadır. (Şekil 8)

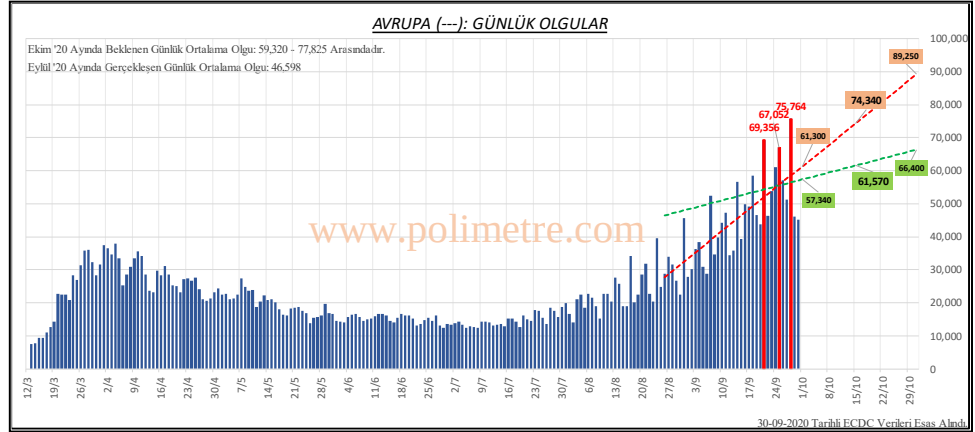
Dünya geneli için özetlemek gerekirse;

- 2020-Eylül ayında olgu sayılarının 2020-Ağustos'a göre 462 bin arttığı,
- 2020-Ekim'de salgına yakalanacakların sayısının 7.6-9.6 milyon arasında olacağı,
- 2020-Ekim Ayında COVID-19 nedeni ile yaşamını yitirenlerin sayısının azalarak, 137-149 bin arasında gerçekleşeceği hesaplanıyor.

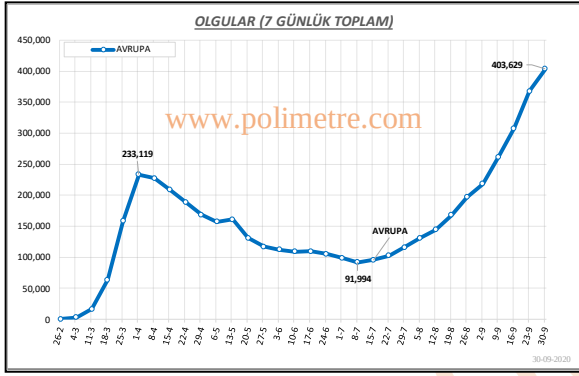
D) AVRUPA KITASİ
1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

En yüksek 3 olgunun
2020-Eylül Ayında
yaşanması,
Avrupa'ya ikinci
dalganın geldiğinin
göstergesidir.

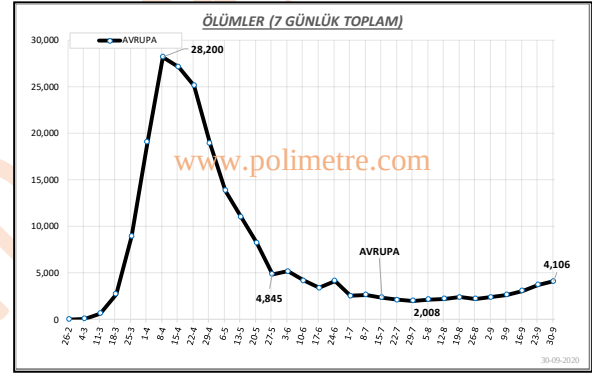
2020-Ekim Ayında
olgu sayılarındaki
artışın devam
edeceği hesaplanıyor.
İkinci Dalganın,
ilkinden daha etkili
olacağı şimdiden
bellidir. (Şekil 9)

Şekil 9: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri - AVRUPA

Şekil 10: Haftalık Olgu Sayıları - AVRUPA

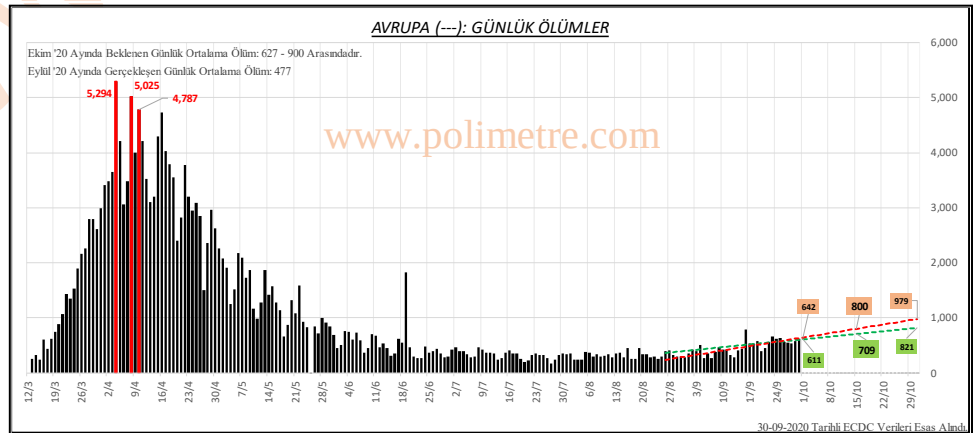

Şekil 11: Haftalık Ölüm Sayıları - AVRUPA

30 Eylül Haftasındaki olgu sayısının (404 bin), Birinci Tepe noktasından (237 bin) daha fazla olması 2. Dalganın şartlarının³ sağlandığını ve 1. Dalgadan daha şiddetli olduğunu göstermektedir. (Şekil 10) Ölüm sayıları da Eylül Ayında artış gösteriyor.

Tepe noktası
(3 kırmızı)
2020 Nisan ortasında
geçildi.

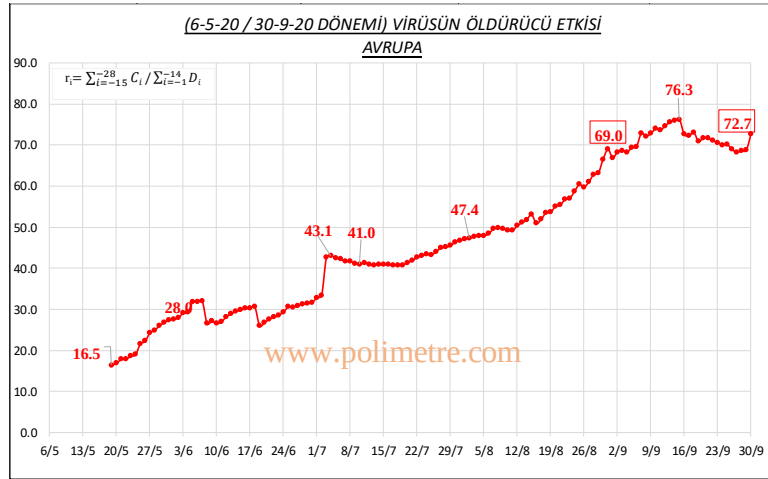
Ölüm sayıları 2020-
Eylül Ayında tekrar
artmaya başlıyor.
Artışın 2020-Ekim
Ayında da süreceği
hesaplanıyor.
(Şekil 12)

Şekil 12: Günlük Ölüm Sayıları ve Trend Çizgileri - AVRUPA

³ “İkinci Dalga Şartları” için bakınız, 29-Temmuz-2020 tarihli “BİLGİ NOTU-9” isimli çalışma sayfa 1/19

2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

Şekil 13: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi - AVRUPA

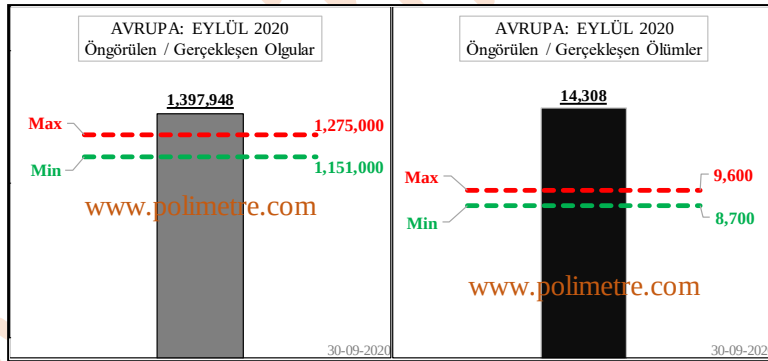
2020-Ağustos sonunda 69.0 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi,

Eylül sonunda 72.7 oluyor. (Şekil: 13)

Buna göre “Avrupa’da son 1 ayda virüsün öldürücü etkisinin azaldığı” söylenebilir.

2020-Eylül sonu itibariyle virüsün öldürücü etkisi Dünya ortalamasının (1/52.7) altındadır.

3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 14: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları AVRUPA

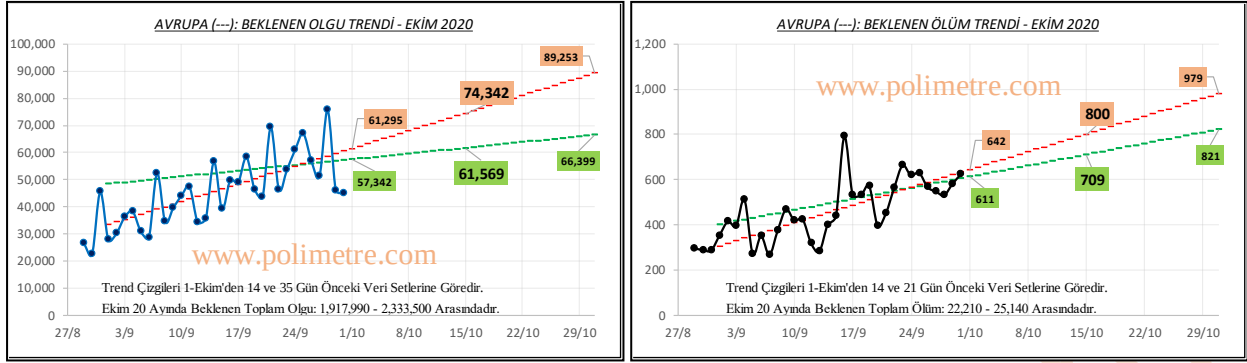
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için, Avrupa’da;

Toplam olgu sayısının 1,151-1,275 milyon, ölüm sayısının 8,700-9,600 arasında olacağı öngörülmüştü.

Olgu sayısı %9.6 sapma ile 1,398 milyon, ölüm sayısı ise %49 sapma ile 14,308 olarak gerçekleşti.

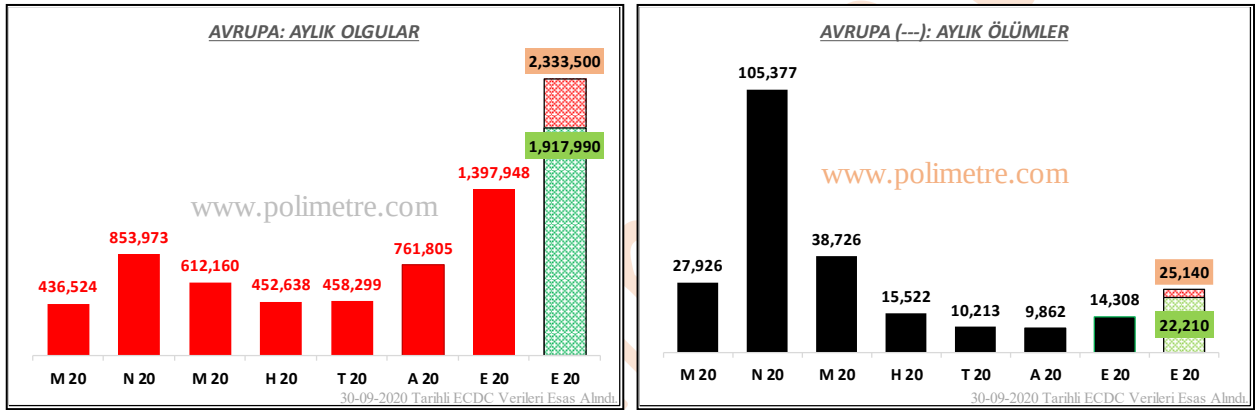
Her 2 sapmada da gerçekleştirmeler öngörülerden fazladır. (Şekil 14)

4) **2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ**

Şekil 15: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu ve ölüm sayılarının artacağı hesaplanmaktadır.

Şekil 16: Gerçekleşen Aylık Olgular, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar – AVRUPA

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları %83 artarak 1.4 milyon olarak gerçekleşti.

Artışın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor.

2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 1.9 – 2.3 milyon, artış oranı da %37- %67 arasındadır. (Şekil 16)

ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %45 artarak 14.3 bin olarak gerçekleşti.

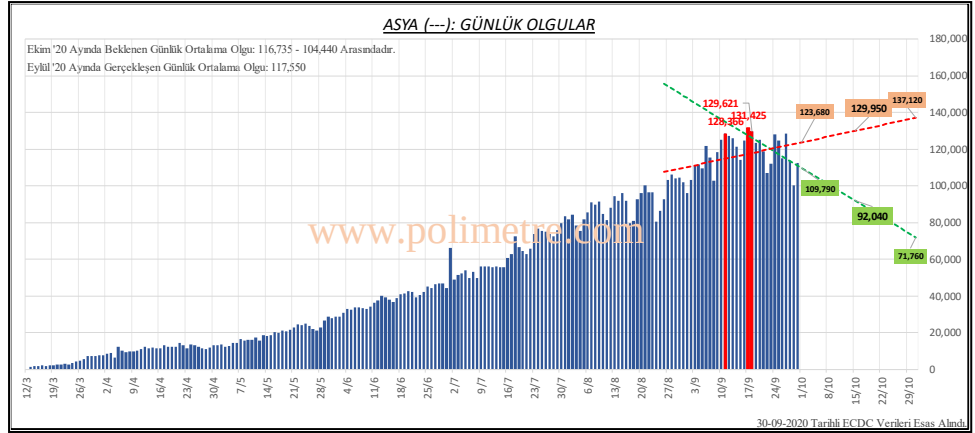
Artışın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor.

2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 22.2 – 25.1 bin, artış oranı da %55- %76 arasındadır. (Şekil 16)

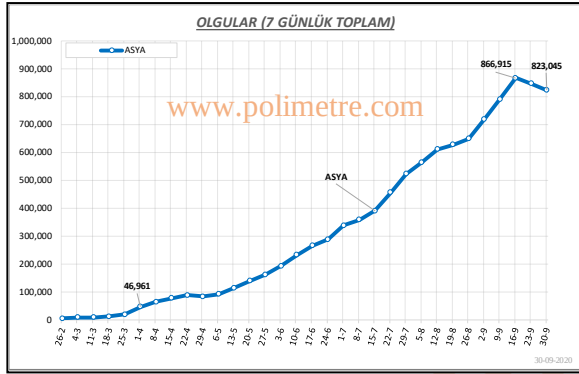
E) ASYA KITASI

1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

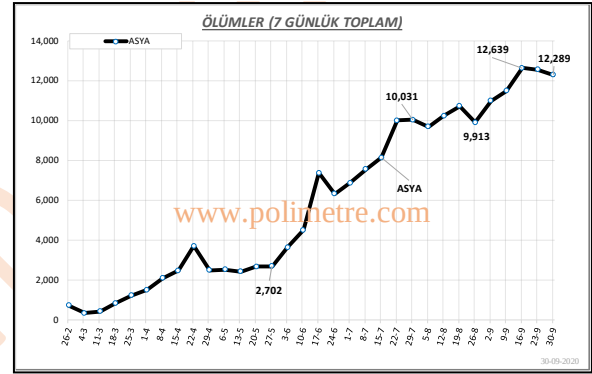
En yüksek 3 olgu sayısının 2020-Eylül ayında gerçekleştiği, trend çizgilerine göre tepe noktasının muhtemelen geride kaldığı söylenebilir.

Şekil 17: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – ASYA

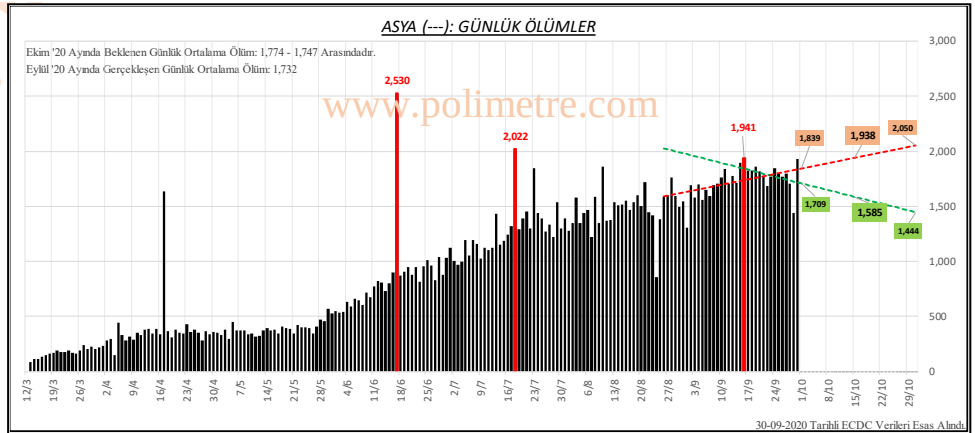
Şekil 18: Haftalık Olgu Sayıları – ASYA

Şekil 19: Haftalık Ölüm Sayıları – ASYA

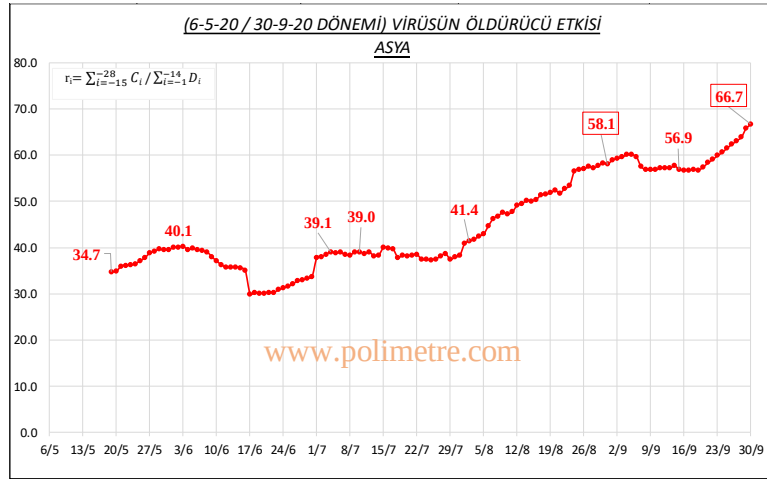
Haftalık Olgu ve Haftalık Ölüm grafiklerinden, Asya Kıtasında olgu ve ölüm sayılarındaki artışların sürdüğü anlaşılmaktadır. (Şekil 18)

2020-Ekim Ayında ölüm sayılarında artış olup olmayacağı belirsizdir.

Şekil 20: Günlük Ölüm Sayıları ve Trend Çizgileri – ASYA

2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

Şekil 21: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi – ASYA

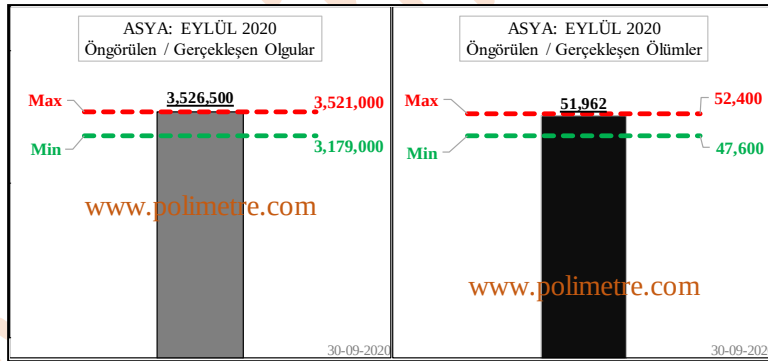
2020-Ağustos sonunda 58.1 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi,

Eylül sonunda 66.7 oluyor. (Şekil: 21)

Buna göre “Asya’da virüsün öldürücü etkisinin azalmaya devam ettiği” söylenebilir.

2020-Eylül sonu itibarıyla virüsün öldürücü etkisi Dünya ortalamasının (1/52.7) altındadır.

3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 22: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları – ASYA

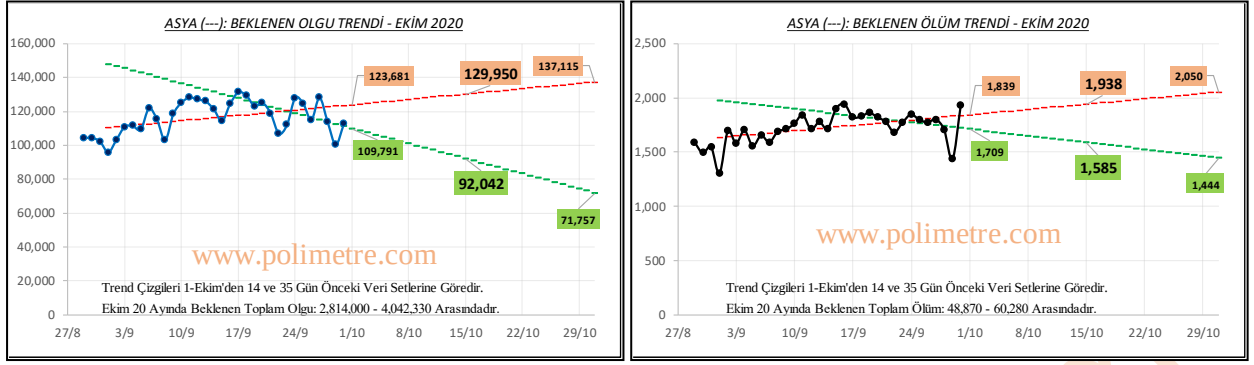
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Asya Kıtasında;

Toplam olgu sayısının 3.2-3.5 milyon, ölüm sayısının 47.6-52.4 bin arasında olacağı öngörülmüştü.

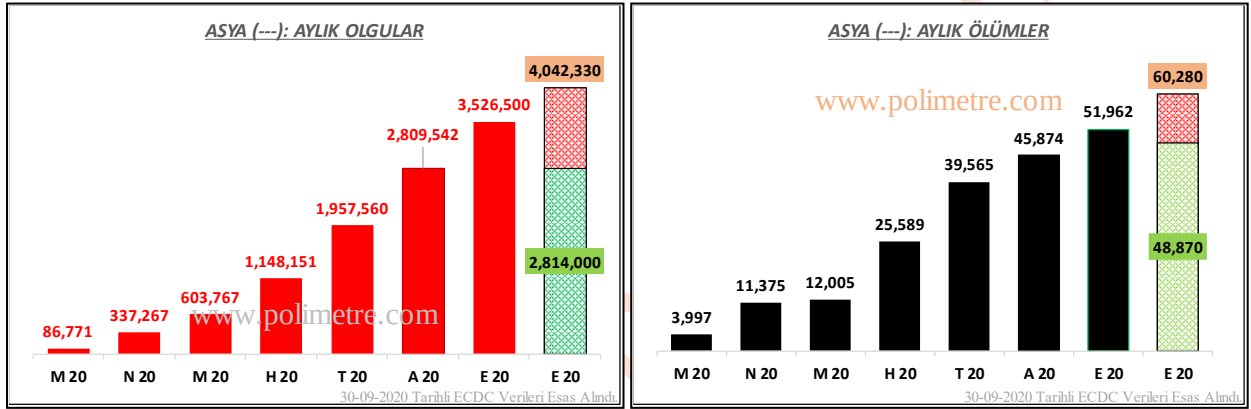
Olgu sayısı sıfıra yakın sapma ile 3.5 milyon,

ölüm sayısı ise sıfır sapma 52 bin olarak gerçekleşti. (Şekil 22)

4) 2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ

2020-Ekim Ayında olgu ve ölüm sayılarında artış olup olmayacağının belirsiz olduğu hesaplanmaktadır.

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %26 artarak 3.5 milyon olarak gerçekleşti. Artışın Ekim Ayında sürüp sürmeyeceği belirsizdir. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 2.8 – 4.0 milyon arasındadır. (Şekil 24)

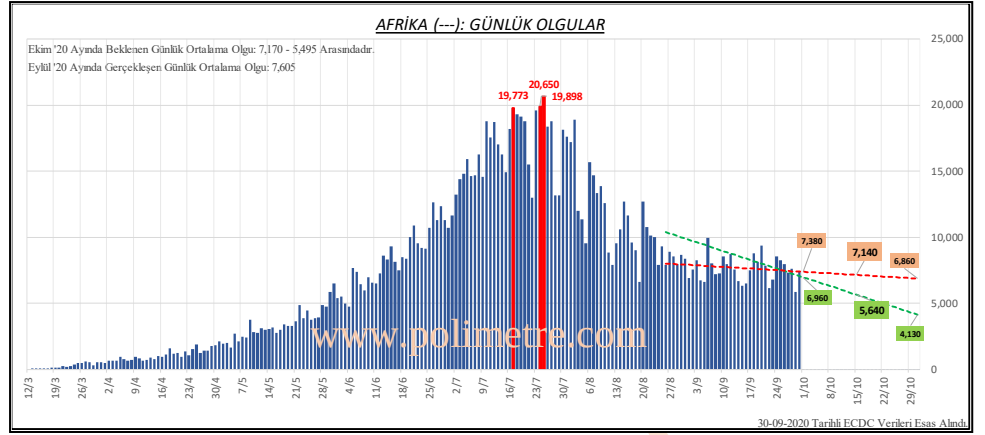
ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %13 artarak 52.0 bin olarak gerçekleşti. Artışın Ekim Ayında sürüp sürmeyeceği belirsizdir. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 48.9 – 60.3 bin arasındadır. (Şekil 24)

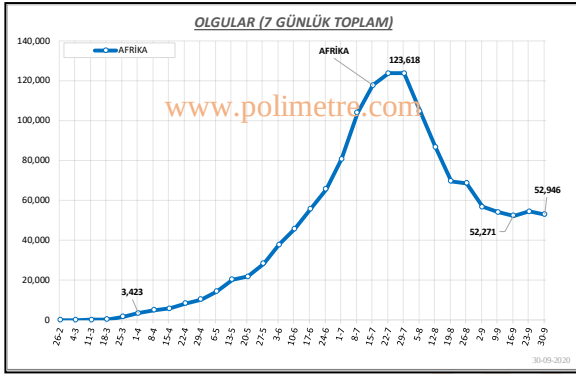
F) **AFRİKA KITASI**

1) **OLGU ve ÖLÜM SAYILARI**

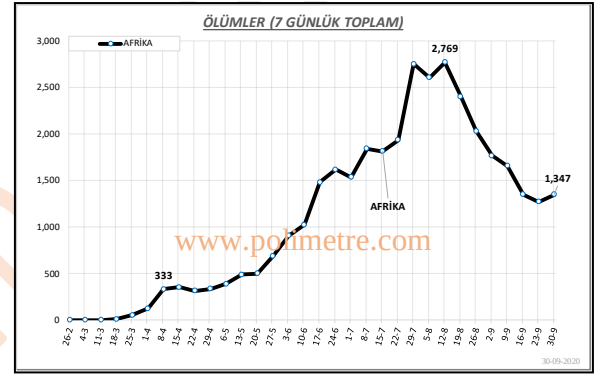
2020-Ekim ayında
olgu sayılarında
azalma hesaplanıyor.

Şekil 25: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – AFRİKA

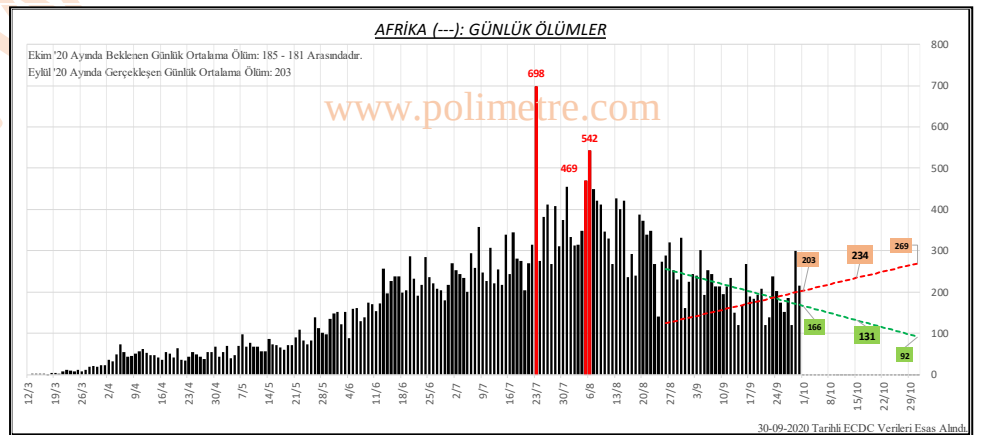
Şekil 26: Haftalık Olgu Sayıları - AFRİKA

Şekil 27: Haftalık Ölüm Sayıları – AFRİKA

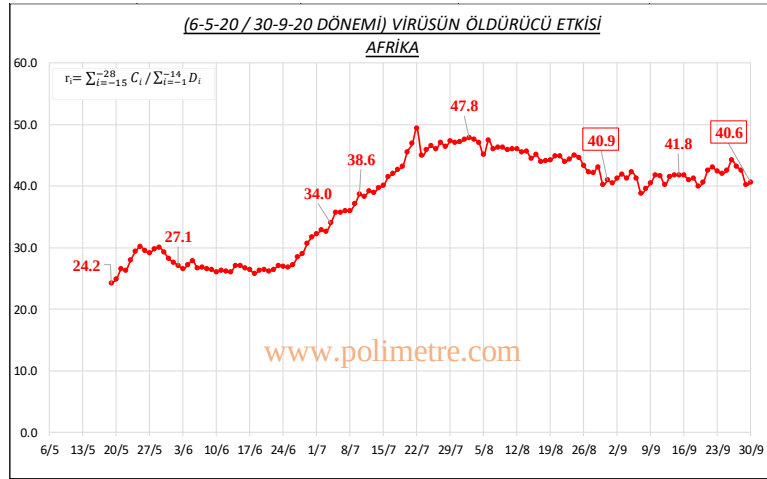
Tepe noktaları; olgular için 2020-Temmuz ortasında, ölümler için de 2020-Ağustos ortasında geride kalmışlardır.

2020-Ekim Ayında
ölüm sayılarında artış
olup olmayacağı
belirsizdir.

Şekil 28: Günlük Ölüm Sayıları ve Trend Çizgileri - AFRİKA

2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

Şekil 29: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi - AFRİKA

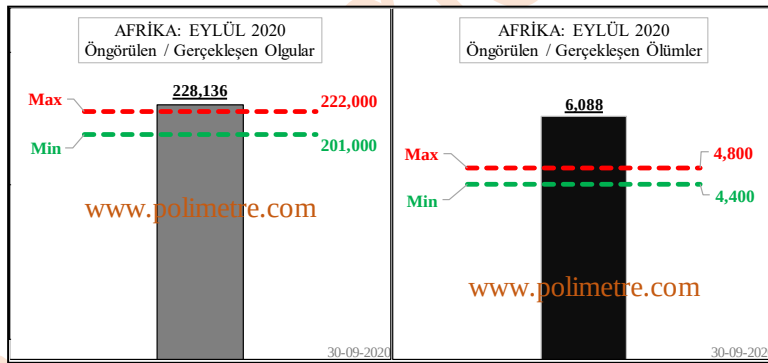
2020-Ağustos sonunda 40.9 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi,

Eylül sonunda 40.6 oluyor. (Şekil: 29)

Buna göre “Afrika’da virüsün öldürücü etkisinde belirgin bir değişiklik olmadığı” söylenebilir.

2020-Eylül sonu itibariyle virüsün öldürücü etkisi (1/40.6) Dünya ortalamasının (1/52.7) üzerindedir.

3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 30: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen
Olgu ve Ölüm Sayıları AFRİKA

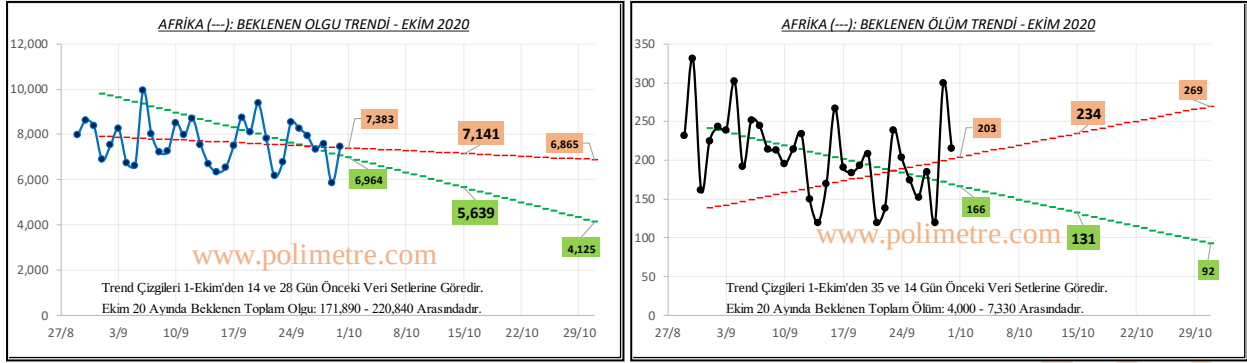
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Afrika Kıtasında;

Toplam olgu sayısının 201 - 222 bin, ölüm sayısının 4.4 - 4.8 bin arasında olacağı öngörülmüştü.

Olgu sayısı %2.8 sapma ile 228 bin, ölüm sayısı ise %26.8 sapma ile 6.1 bin olarak gerçekleşti.

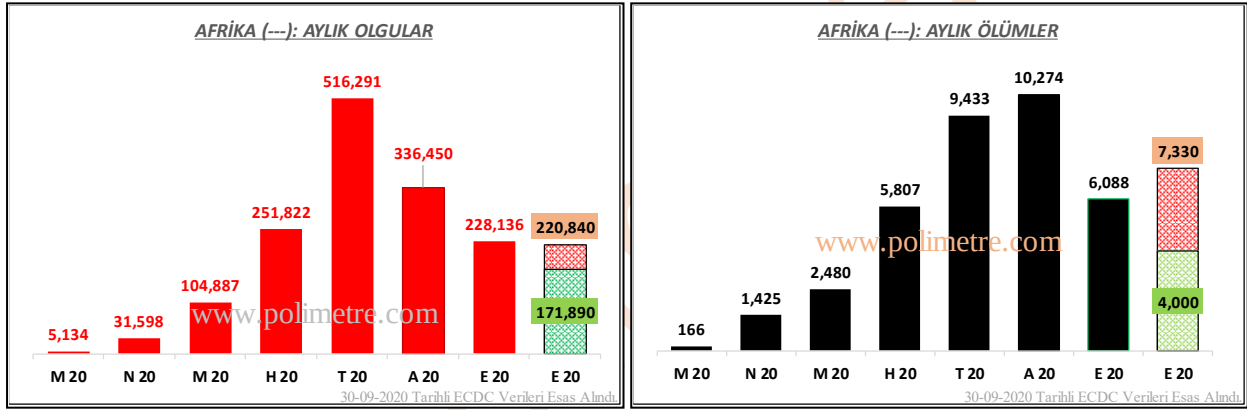
Her 2 sapmada da gerçekleştirmeler öngörülerden fazladır. (Şekil 30)

4) **2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ**

Şekil 31: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu sayılarının azalacağı,
ölüm sayılarında artış olup olmayacağını belirsiz olduğu hesaplanmaktadır.

Şekil 32: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar - AFRİKA

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %32 azalarak 228.1 bin olarak gerçekleşti.
Azalmanın Ekim Ayında da süreceği hesaplanmaktadır.
2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 171.9 - 220.8 bin arasındadır. (Şekil 32)

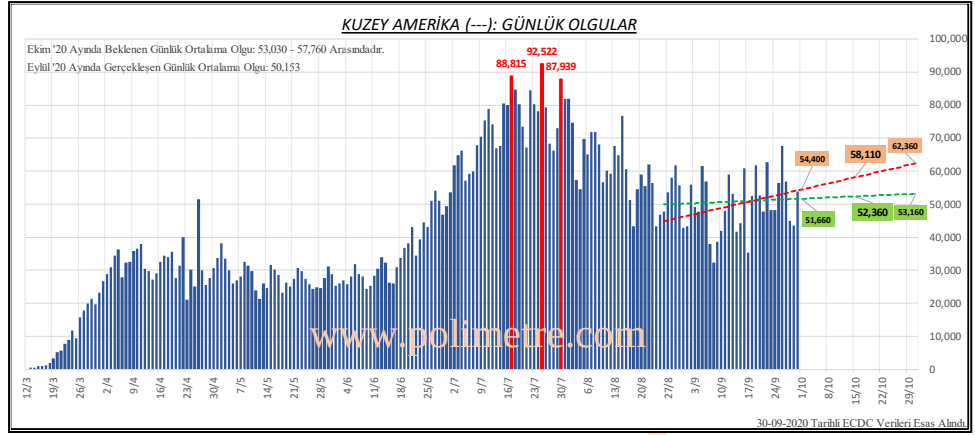
ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları %40 azalarak 6.1 bin olarak gerçekleşti.
Azalmanın Ekim Ayında sürüp sürmeyeceği belirsizdir.
2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 4.0 – 7.3 bin arasındadır. (Şekil 32)

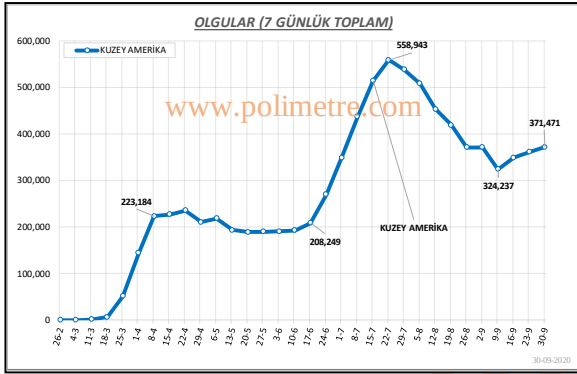
G) KUZZEY AMERİKA KİTASI

1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

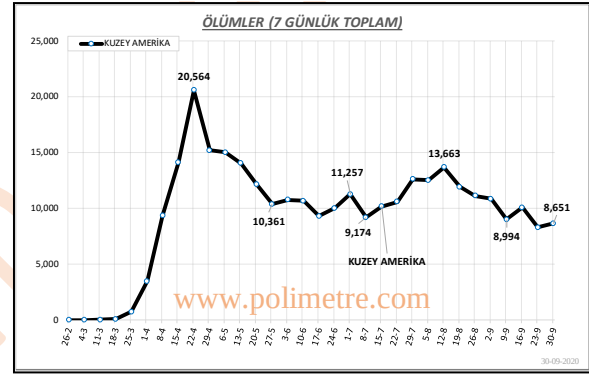
2020-Ekim Ayında
olgu sayılarında artış
hesaplanıyor.

Şekil 33: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – KUZZEY AMERİKA

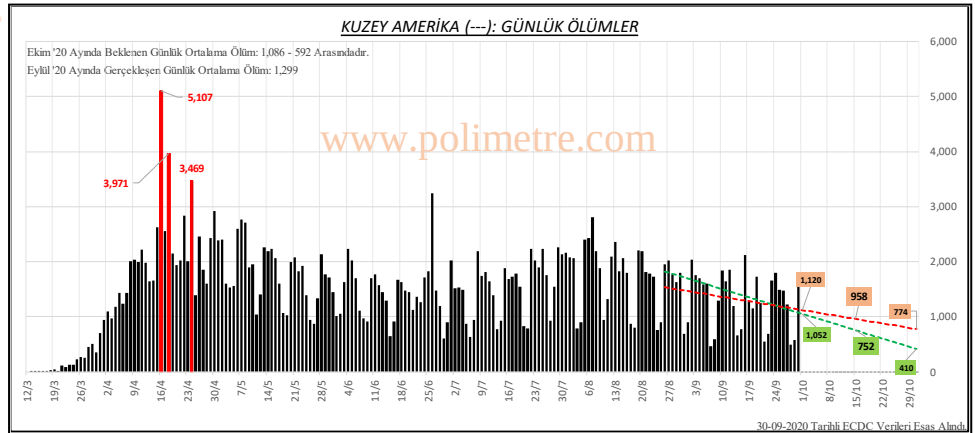
Şekil 34: Haftalık Olgu Sayıları – KUZZEY AMERİKA

Şekil 35: Haftalık Ölüm Sayıları – KUZZEY AMERİKA

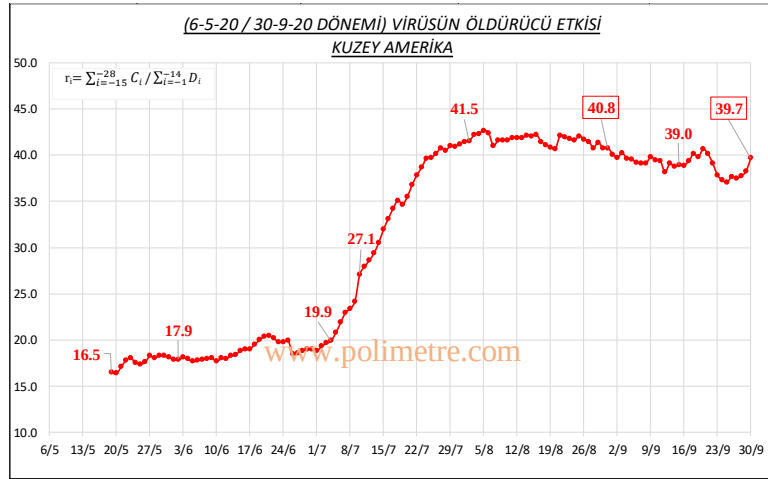
Olgu sayılarında, 8-Nisan Haftasının 1. Tepe noktası olduğu varsayılırsa, 22-Temmuz Haftasında 2. Tepe noktasının gerçekleştiği ve şimdilerde aşağı iniş süreci yaşanmakta olduğu söylenebilir. Ölüm sayılarında, 22-Nisan Haftasının 1. Tepe noktası olduğu varsayılırsa, 12-Ağustos Haftasının 2. Tepe noktası olduğu söylenebilir.

2020-Ekim Ayında
ölüm sayılarında
azalma hesaplanıyor.

Şekil 36: Günlük Ölüm Sayıları ve Trend Çizgileri – KUZZEY AMERİKA

2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

Şekil 37: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi - KUZEY AMERİKA

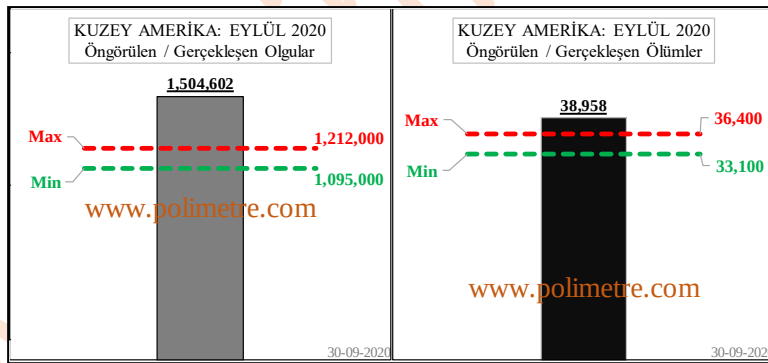
2020-Ağustos sonunda 40.8 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi,

Eylül sonunda 39.7 oluyor. (Şekil: 37)

Buna göre “Kuzey Amerika’da virüsün öldürücü etkisinde bir miktar artış olduğu” söylenebilir.

2020-Eylül sonu itibarıyla virüsün öldürücü etkisi (1/39.7) Dünya ortalamasının (1/52.7) altındadır.

3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 38: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen
Olgu ve Ölüm Sayıları KUZEY AMERİKA

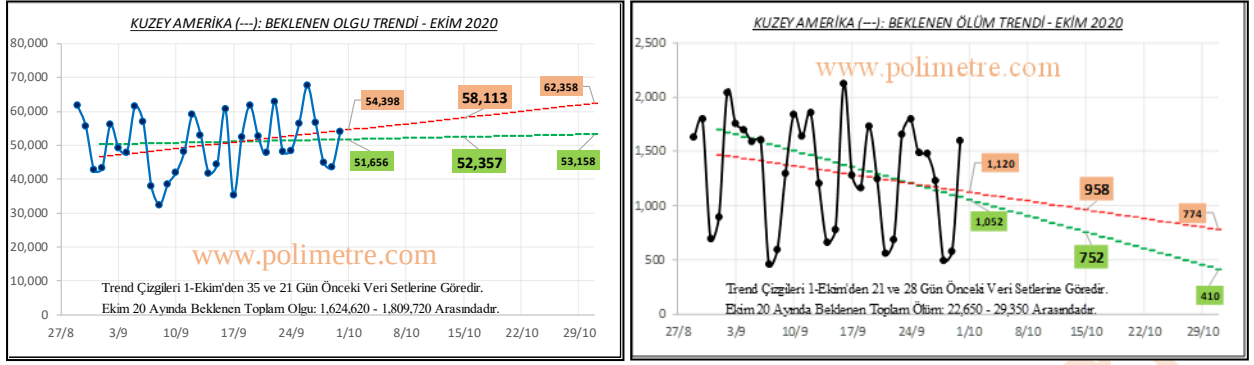
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Kuzey Amerika’da;

Toplam olgu sayısının 1.1-1.2 milyon, ölüm sayısının 33.1-36.4 bin arasında olacağı öngörülmüştü.

Olgu sayısı %24 sapma ile 1.5 milyon, ölüm sayısı ise %7 sapma ile 39 bin olarak gerçekleşti.

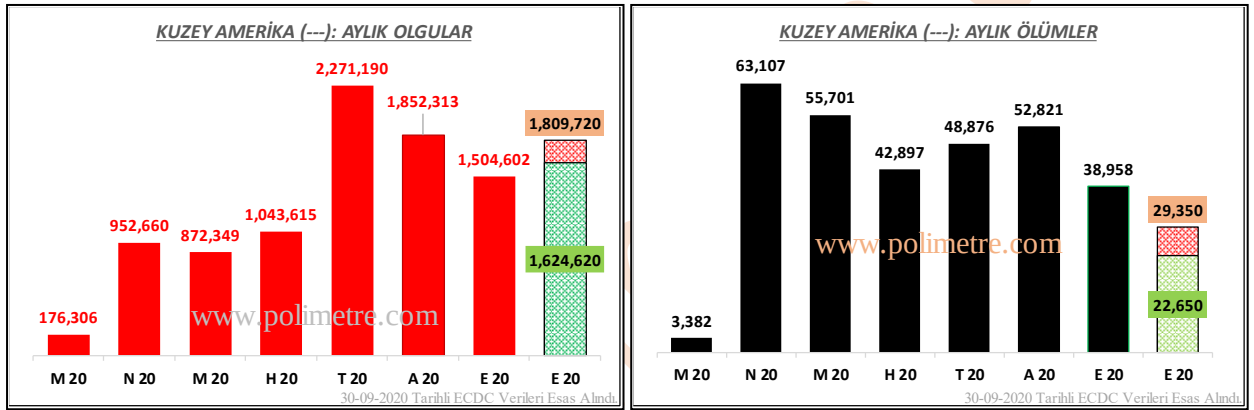
Her 2 sapmada da gerçekleştirmeler öngörülerden fazladır. (Şekil 38)

4) 2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ

Şekil 39: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

Ekim Ayında olgu sayılarının artacağı,
ölüm sayılarının azalacağı hesaplanmaktadır.

Şekil 40: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar – KUZEY AMERİKA

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %19 azalarak 1.5 milyon olarak gerçekleşti. Artışın Ekim Ayında sürüp sürmeyeceği belirsizdir. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 1,625 – 1,810 bin arasındadır. (Şekil 40)

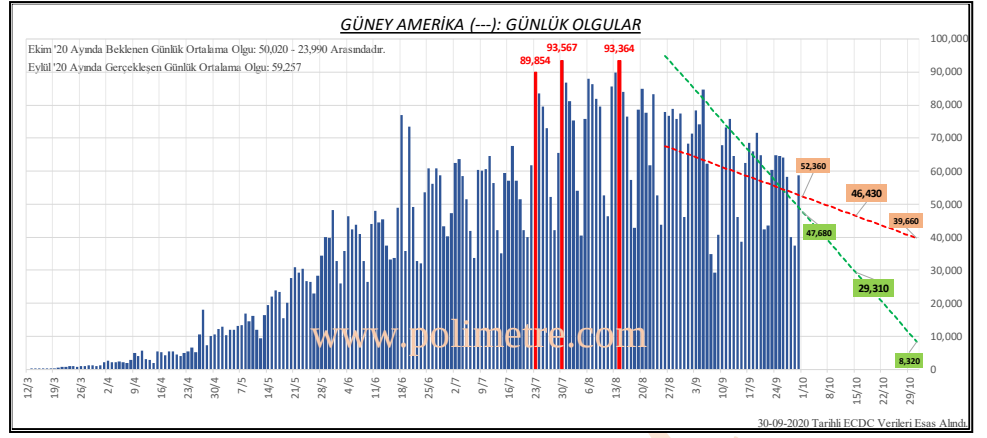
ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %26 azalarak 40.0 bin olarak gerçekleşti. Azalmanın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 22.7 – 29.4 bin, azalma oranı da %25- %42 arasındadır. (Şekil 40)

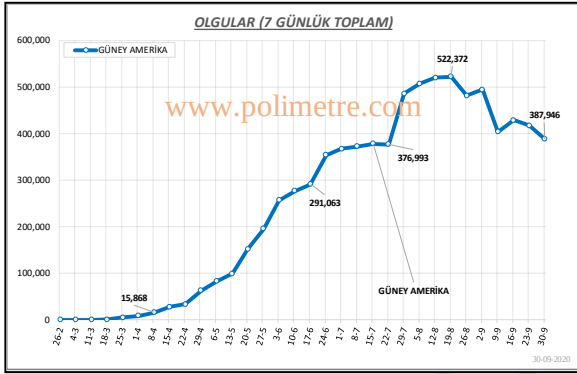
H) GÜNEY AMERİKA KITASI

1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

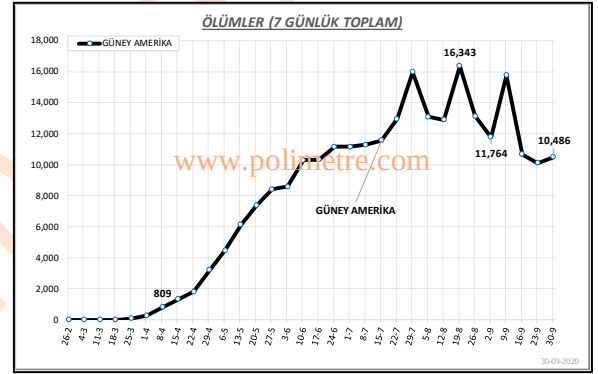
2020-Ekim Ayında
olgu sayılarında
azalma hesaplanıyor.

Şekil 41: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – GÜNEY AMERİKA

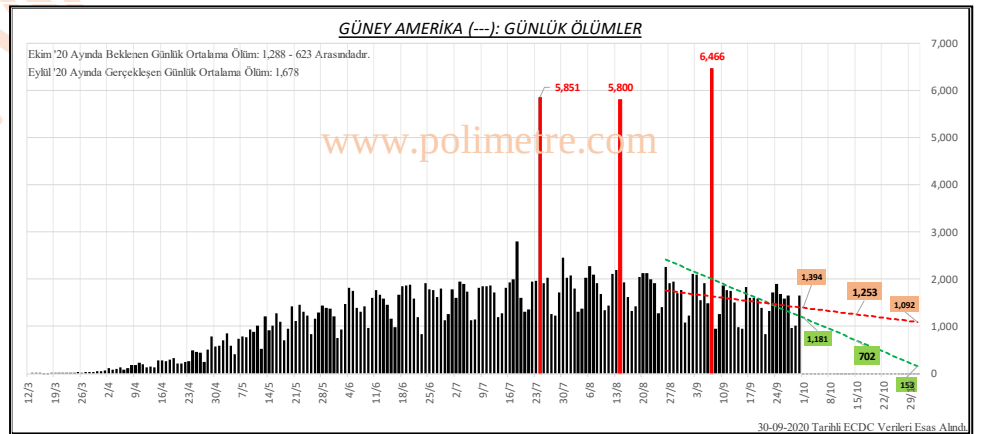
Şekil 42: Haftalık Olgu Sayıları – GÜNEY AMERİKA

Şekil 43: Haftalık Ölüm Sayıları – GÜNEY AMERİKA

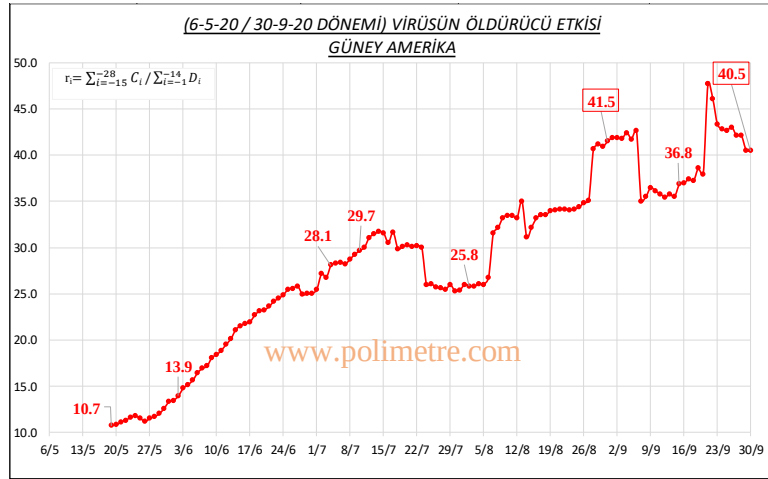
Olgu ve ölümlerin tepe noktalarına 2020-Ağustos'ta ulaşıldığı görülmektedir. (Şekil: 42 ve 43)

2020-Ekim Ayında
ölüm sayılarında
azalma hesaplanıyor.

Şekil 44: Günlük Ölüm Sayıları ve Trend Çizgileri – GÜNEY AMERİKA

2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

Şekil 45: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi – GÜNEY AMERİKA

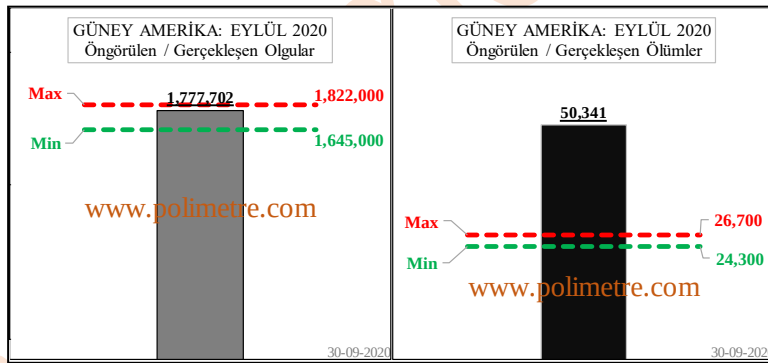
2020-Ağustos sonunda 41.5 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi,

Eylül sonunda 40.5 oluyor. (Şekil: 45)

Buna göre “Güney Amerika’da on 1 ayda virüsün öldürücü etkisinde bir miktar artış olduğu” söylenebilir.

2020-Eylül sonu itibarıyla virüsün öldürücü etkisi (1/40.5) Dünya ortalamasının (1/52.7) üzerindedir.

3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 46: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen
Olgu ve Ölüm Sayıları – GÜNEY AMERİKA

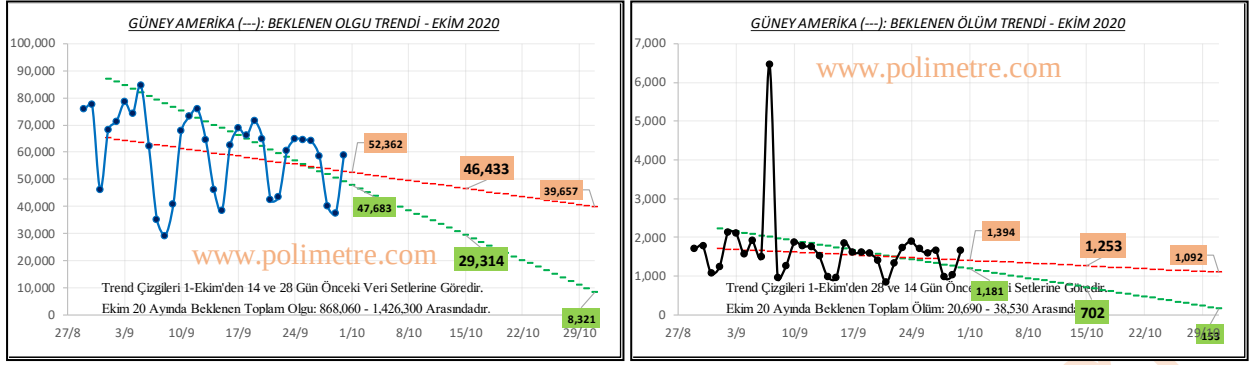
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Güney Amerika’da;

Toplam olgu sayısının 1.6-1.8 milyon, ölüm sayısının 24.3-26.7 bin arasında olacağı öngörülmüştü.

Olgu sayısı sıfır sapma ile 1.7 milyon, ölüm sayısı ise %89 sapma ile 50.3 bin olarak gerçekleşti.

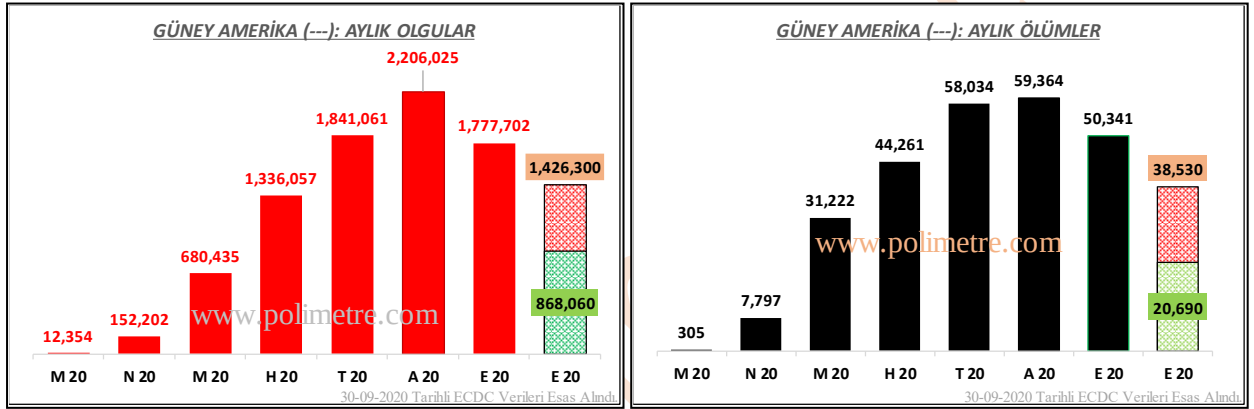
Sapmadaki gerçekleşme öngörülenden fazladır. (Şekil 46)

4) 2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ

Şekil 47: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu ve ölüm sayılarının azalacağı hesaplanmaktadır.

Şekil 48: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar - GÜNEY AMERİKA

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %19 azalarak 1,778 binn olarak gerçekleşti. Azalmanın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor.
2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 868 – 1,429 bin arasındadır. (Şekil 48)

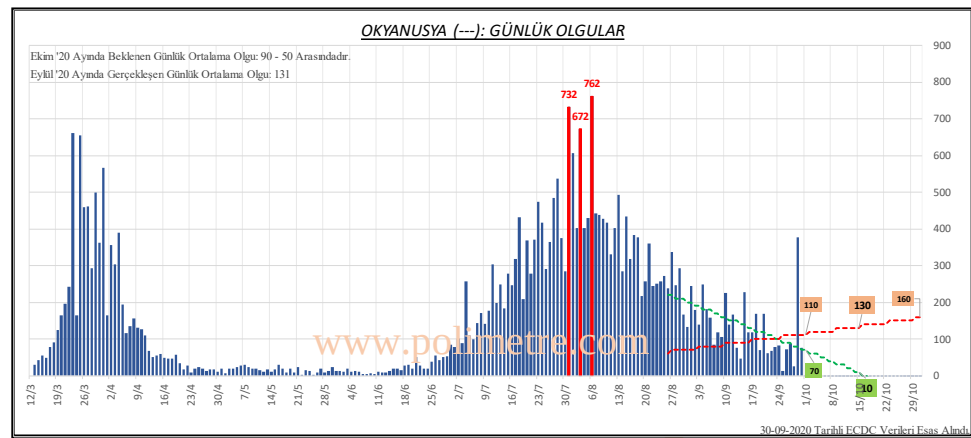
ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %15 azalarak 50.3 bin olarak gerçekleşti. Azalmanın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor.
2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 20.7 – 38.5 bin arasındadır. (Şekil 48)

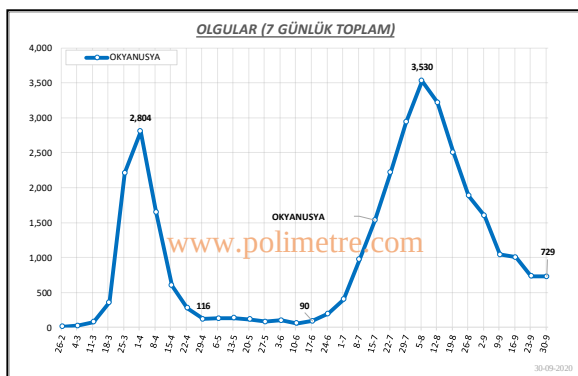
I) OKYANUSYA KITASI

1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

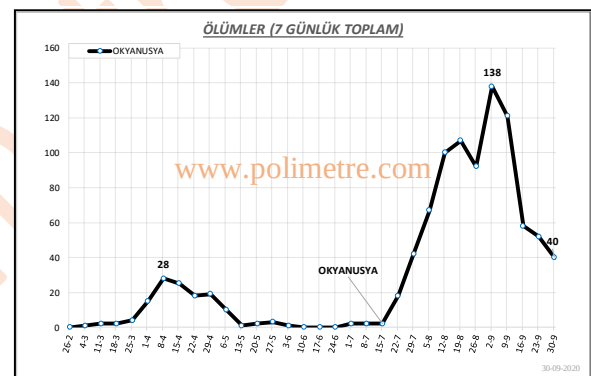
2020-Ekim Ayında
olgu sayılarında
artış olup
olmayacağı
belirsizdir.

Şekil 49: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – OKYANUSYA

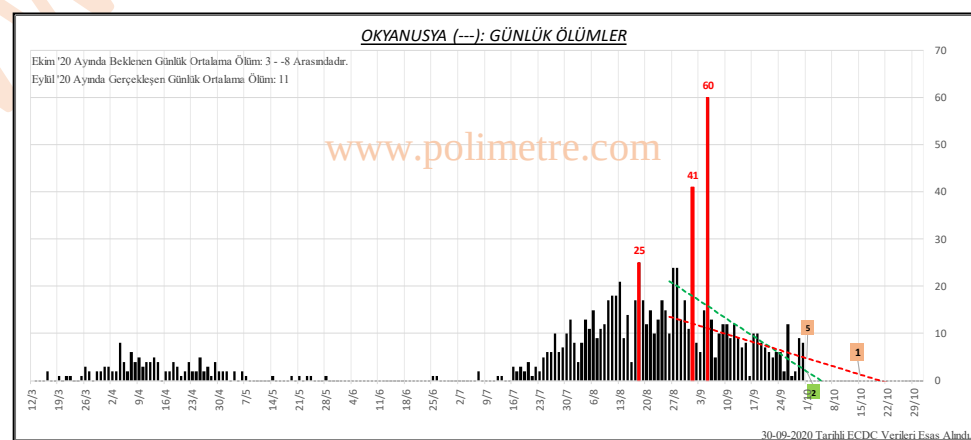
Şekil 50: Haftalık Olgu Sayıları – OKYANUSYA

Şekil 51: Haftalık Ölüm Sayıları – OKYANUSYA

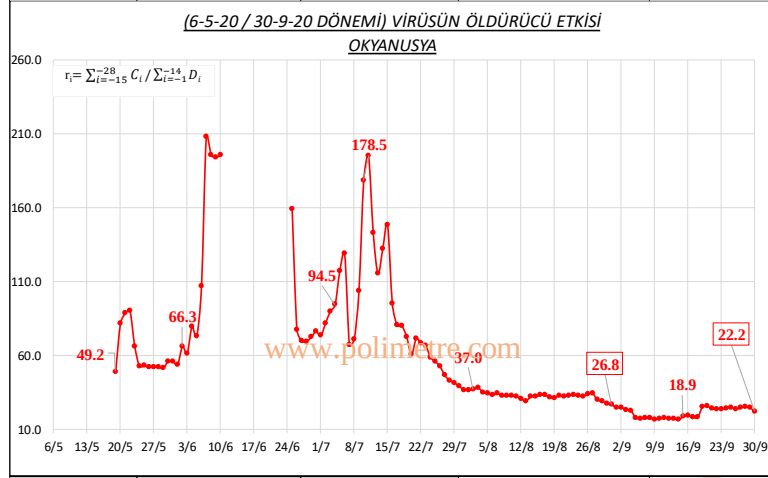
2. Dalganın en belirgin olduğu kıta Okyanusya Kıtasıdır.
Olgu ve Ölüm sayılarından görüldüğü gibi 2. Dalga ilkinden daha şiddetlidir.

2020-Ekim Ayında
ölüm sayılarında
azalma
hesaplanıyor.

Şekil 52: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – OKYANUSYA

2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

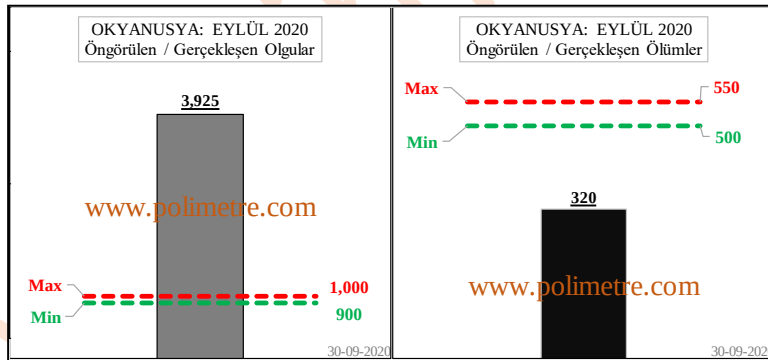

Şekil 53: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi - OKYANUSYA

2020-Ağustos sonunda 26.8 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi, Eylül sonunda 22.2 oluyor. Buna göre “Okyanusya’da son 1 ayda virüsün öldürücü etkisinin bir miktar arttığı” söylenebilir. (Şekil: 53)

2020-Eylül sonu itibariyle virüsün öldürücü etkisi (1/22.2) Dünya ortalamasının (1/52.7) çok üzerindedir.

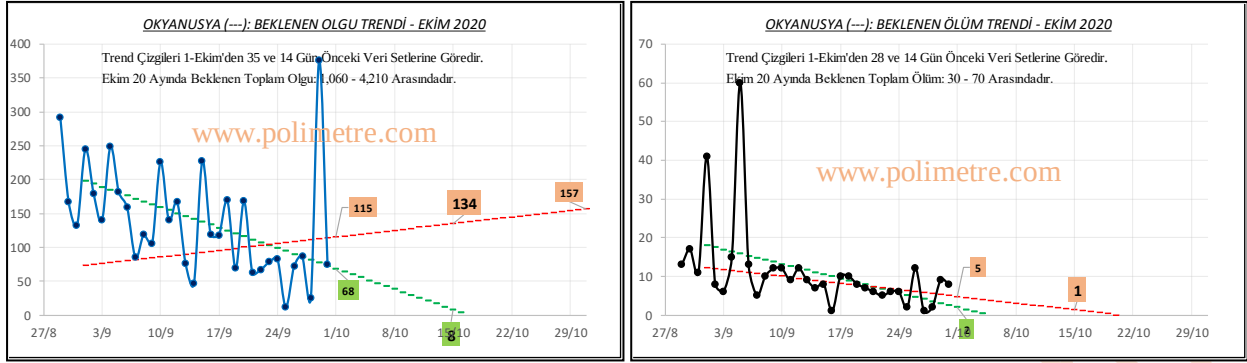
3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 54: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları OKYANUSYA

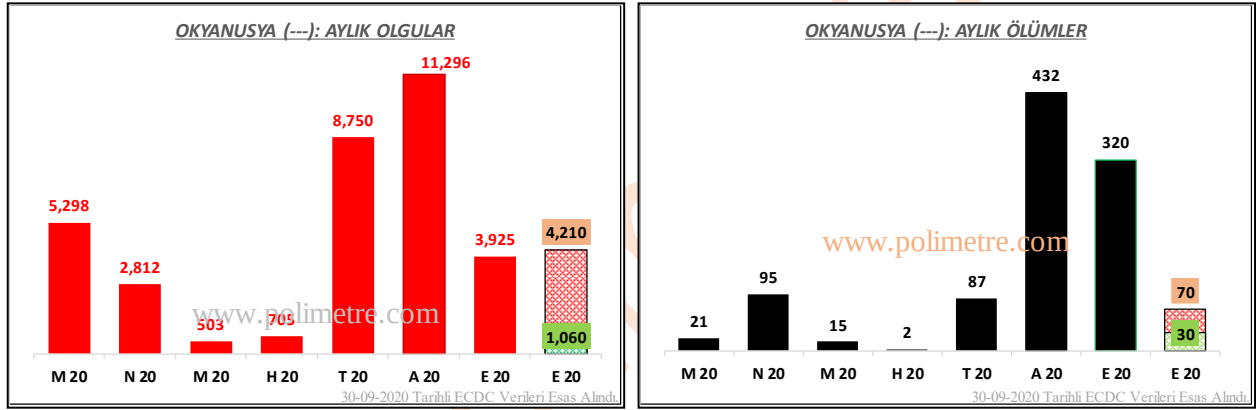
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Okyanusya’da; Toplam olgu sayısının 900-1,000 ölüm sayısının 500-550 arasında olacağı öngörülmüştü. Olgu sayısı 3,925, ölüm sayısı ise 320 olarak gerçekleşti. (Şekil 54)

4) **2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ**

Şekil 55: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu sayılarında artış olup olmayacağının belirsiz olduğu, ölüm sayılarının ise azalacağı hesaplanmaktadır.

Şekil 56: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar - OKYANUSYA

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %65 azalarak 3,925 olarak gerçekleşti. Azalma muhtemelen Ekim Ayında da sürecektir. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 1,060 – 4,210 arasındadır. (Şekil 56)

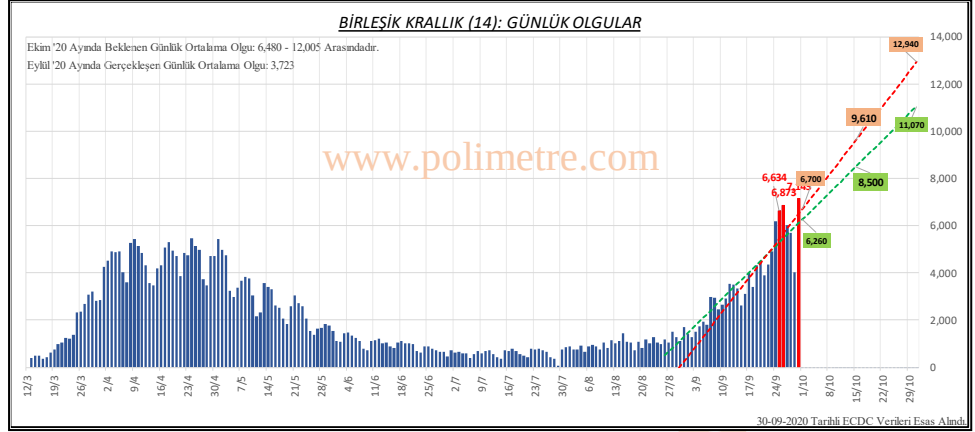
ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %26 azalarak 320 olarak gerçekleşti. Azalmanın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 30 - 70 arasındadır. (Şekil 56)

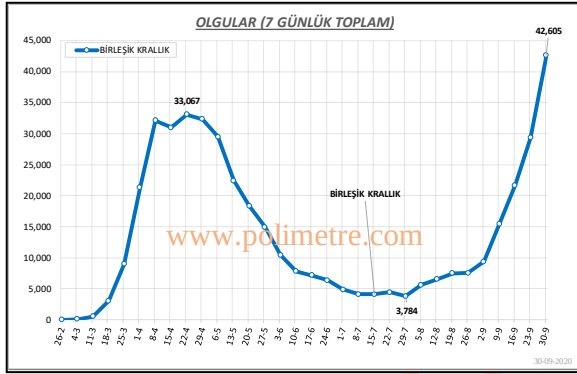
J) **BİRLEŞİK KRALLIK**

1) **OLGU ve ÖLÜM SAYILARI**

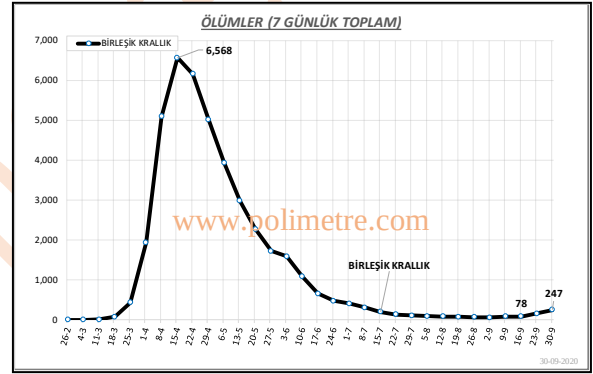
2020-Ekim
Ayında Olgu
sayılarında önemli
artışlar
beklenmektedir.

Şekil 57: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – BİRLEŞİK KRALLIK

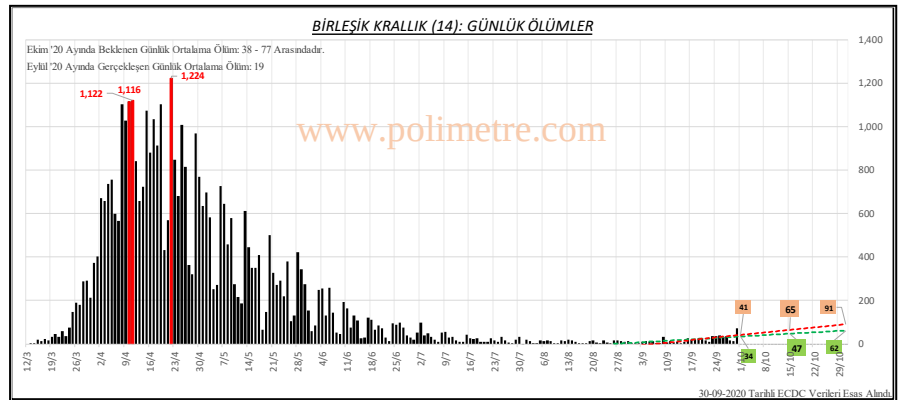
Şekil 58: Haftalık Olgu Sayıları – BİRLEŞİK KRALLIK

Şekil 59: Haftalık Ölüm Sayıları – BİRLEŞİK KRALLIK

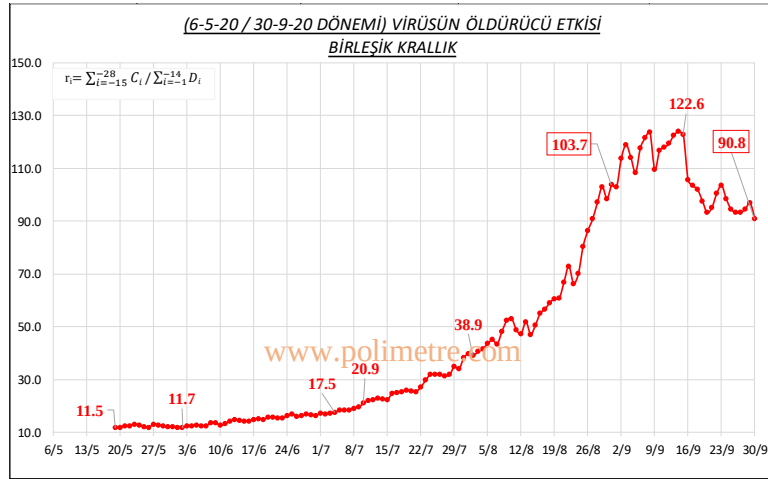
2020-Ağustos'ta başlayan olgu sayılarındaki artış hızı artarak devam ediyor. Birleşik Krallık'ta 2. Dalganın gerçekleştiği kesin olarak söylenebilir. Ölüm sayılarında önceki aya göre artış vardır. Son haftadaki ölüm sayısı 247 olarak gerçekleşti.

2020-Ekim Ayında
ölüm sayılarında
önemli artışlar
beklenmektedir.

Şekil 60: Günlük Ölüm Sayıları– BİRLEŞİK KRALLIK

2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

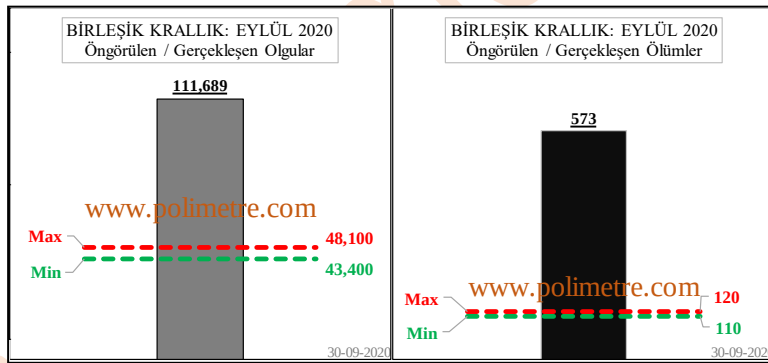

Şekil 61: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi - BİRLEŞİK KRALLIK

2020-Ağustos sonunda 103.7 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi, Eylül sonunda 90.8 oluyor. Buna göre “Birleşik Krallık’ta son 1 ayda virüsün öldürücü etkisinin bir miktar arttığı” söylenebilir. (Şekil: 61)

2020-Eylül sonu itibariyle virüsün öldürücü etkisi (1/90.8) Dünya ortalamasının (1/52.7) çok altındadır.

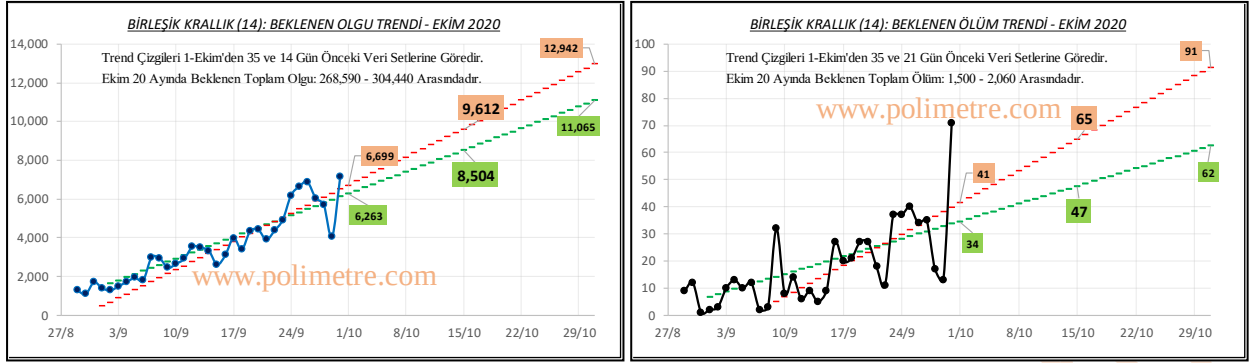
3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 62: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları – BİRLEŞİK KRALLIK

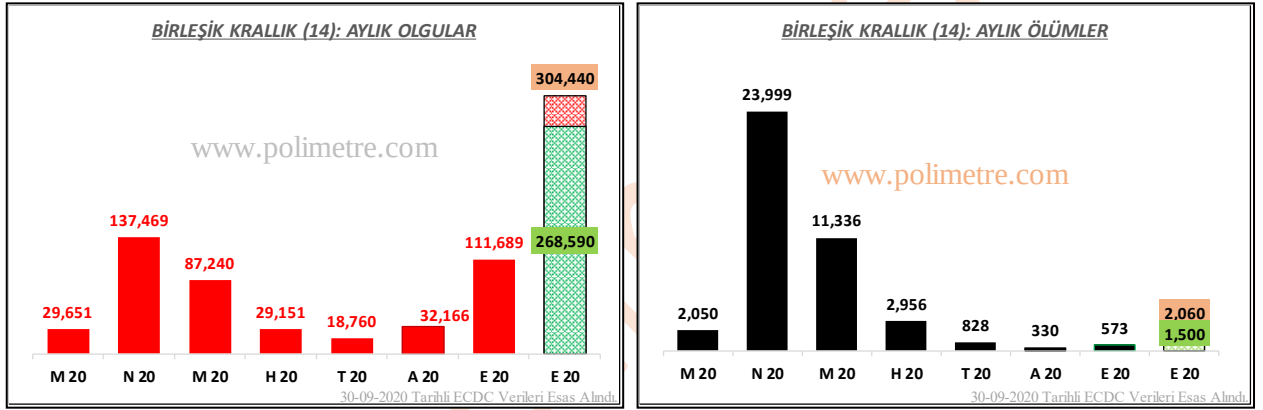
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Birleşik Krallık’ta; Toplam olgu sayısının 43.4-48.1 bin, ölüm sayısının 110-120 arasında olacağı öngörülmüştü. Olgu sayısı %132 sapma ile 111.7 bin, ölüm sayısı ise %378 sapma ile 573 olarak gerçekleşti. Her 2 sapmada da gerçekleştirmeler öngörülerden fazladır.

4) **2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ**

Şekil 63: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu ve ölüm sayılarında önemli artışlar hesaplanmaktadır.

Şekil 64: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar - BİRLEŞİK KRALLIK

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %247 artarak 112 bin olarak gerçekleşti. Artışın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 269 – 304 bin, artış oranı da %140 - %173 arasındadır. (Şekil 64)

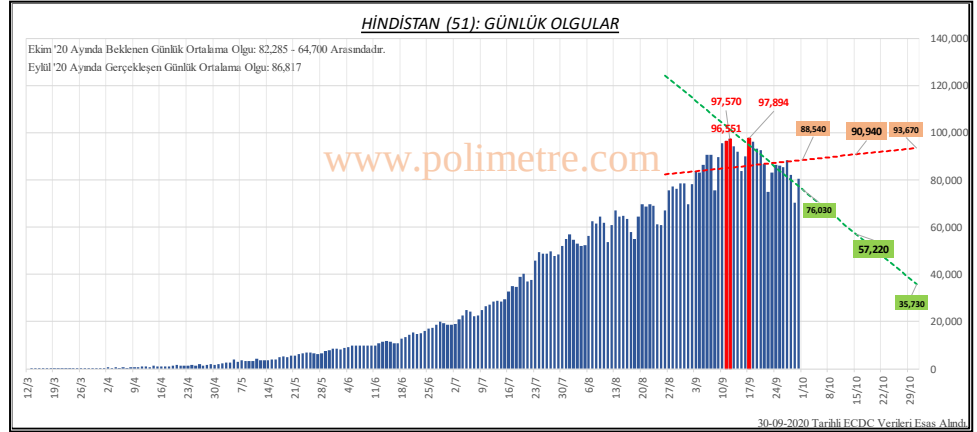
ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %74 artarak 573 olarak gerçekleşti. Artışın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 1,500 – 2,060 artış oranı da %62- 260 arasındadır. (Şekil 64)

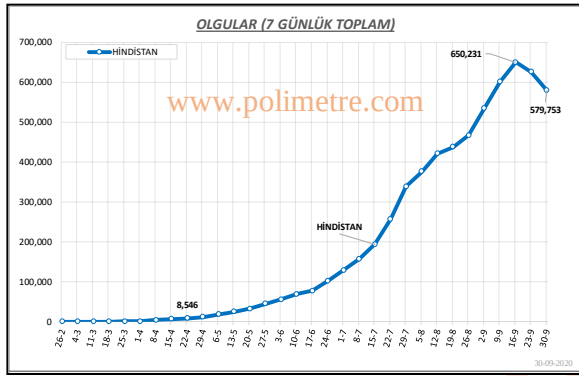
K) HİNDİSTAN

1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

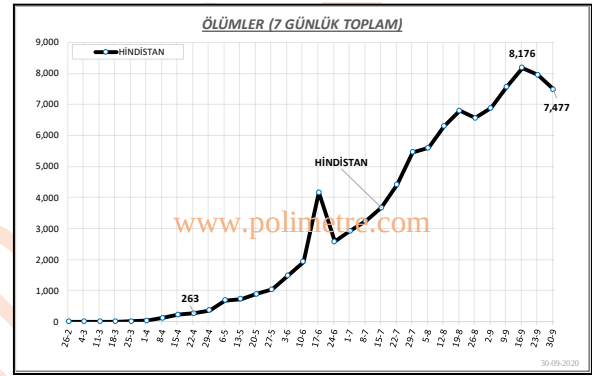
2020-Ekim Ayında,
Olgu sayılarında artış
olup olmayacağı
belirsiz olmakla
birlikte, azalma
eğilimi ağır
basmaktadır.

Şekil 65: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri - HİNDİSTAN

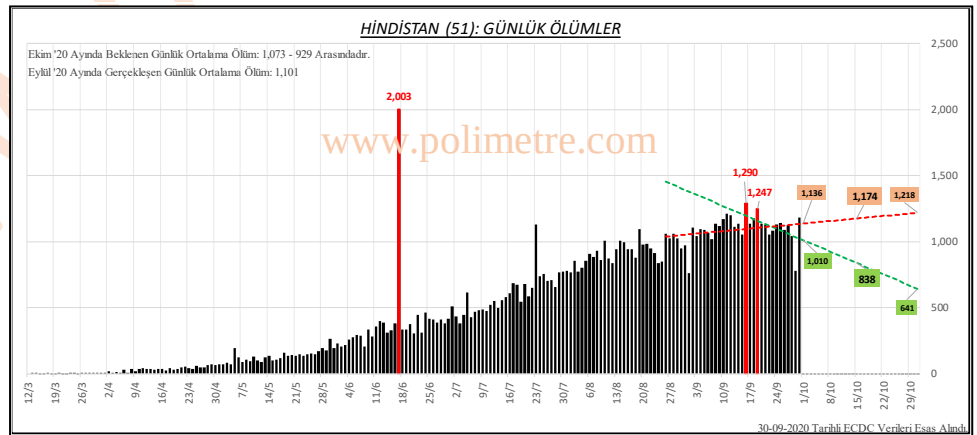
Şekil 66: Haftalık Olgu Sayıları - HİNDİSTAN

Şekil 67: Haftalık Ölüm Sayıları - HİNDİSTAN

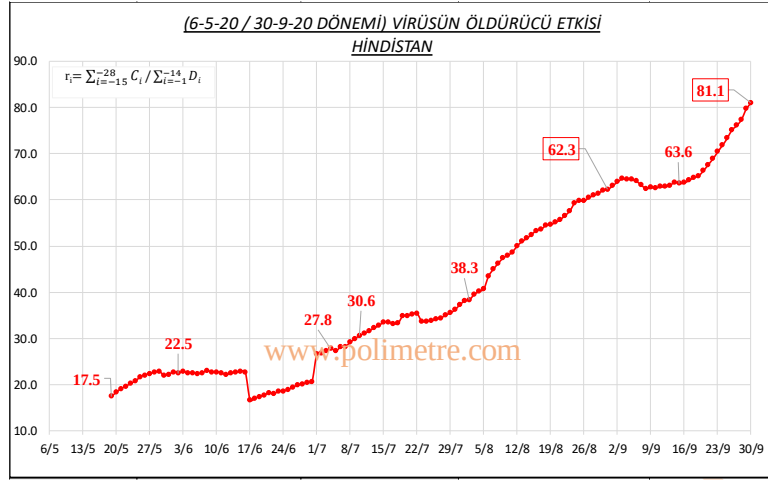
16-Eylül Haftasında, olgu ve ölüm sayılarında tepe noktasına ulaşıldığı görülmektedir. (Şekiller: 66-67)

2020-Ekim Ayında,
Ölüm sayılarında artış
olup olmayacağı
belirsiz olmakla
birlikte azalma eğilimi
ağır basmaktadır.

Şekil 68: Günlük Ölüm Sayıları- HİNDİSTAN

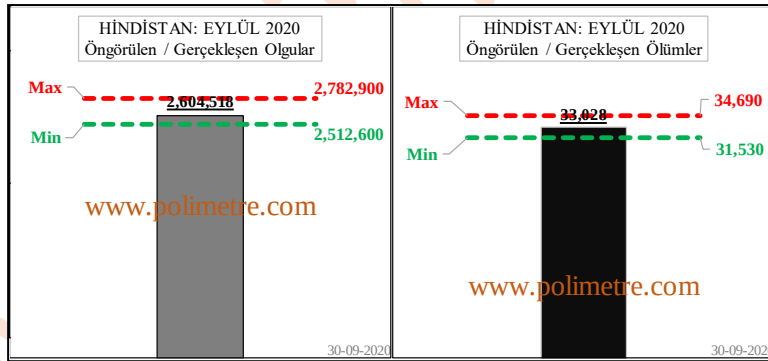
2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

Şekil 69: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi - HİNDİSTAN

2020-Ağustos sonunda 62.3 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi, Eylül sonunda 81.1 oluyor. Buna göre “Hindistan’da son 1 ayda virüsün öldürücü etkisinin azaldığı” söylenebilir. (Şekil: 69) 2020-Eylül sonu itibariyle virüsün öldürücü etkisi (1/81.1) Dünya ortalamasının (1/52.7) çok altındadır.

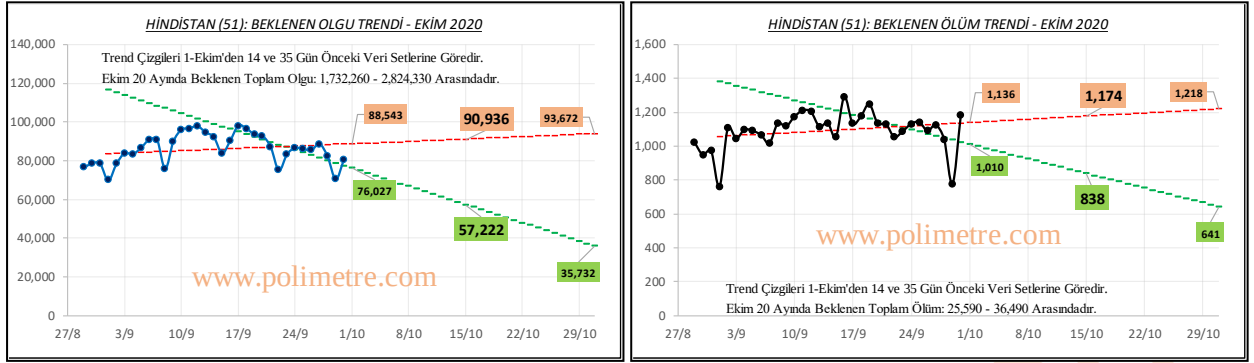
3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 70: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları – HİNDİSTAN

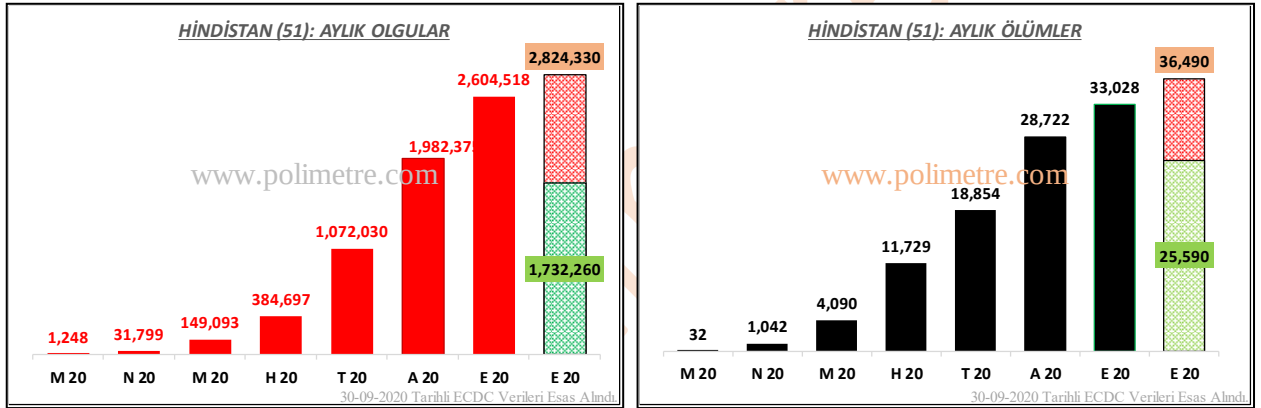
4-Eylül-20 tarihli raporda 2020-Eylül için Hindistan’da; Toplam olgu sayısının 2.5-2.8 milyon, ölüm sayısının 31-35 bin arasında olacağı öngörülmüştü. Olgu sayısı 0 sapma ile 2,6 milyon, ölüm sayısı da 0 sapma ile 33. bin olarak gerçekleşti. Her 2 öngörü de sapma yoktur.

4) 2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ

Şekil 71: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu ve ölüm sayılarında artış olup olmayacağının belirsiz olduğu hesaplanmaktadır. (Şekil 71)

Şekil 72: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar – HİNDİSTAN

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %31 artarak 2.6 milyon olarak gerçekleşti.

Artışın Ekim Ayında sürüp sürmeyeceği belirsizdir.

2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 1.7 – 2.8 milyon arasındadır. (Şekil 72)

ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %15 artarak 33,028 olarak gerçekleşti.

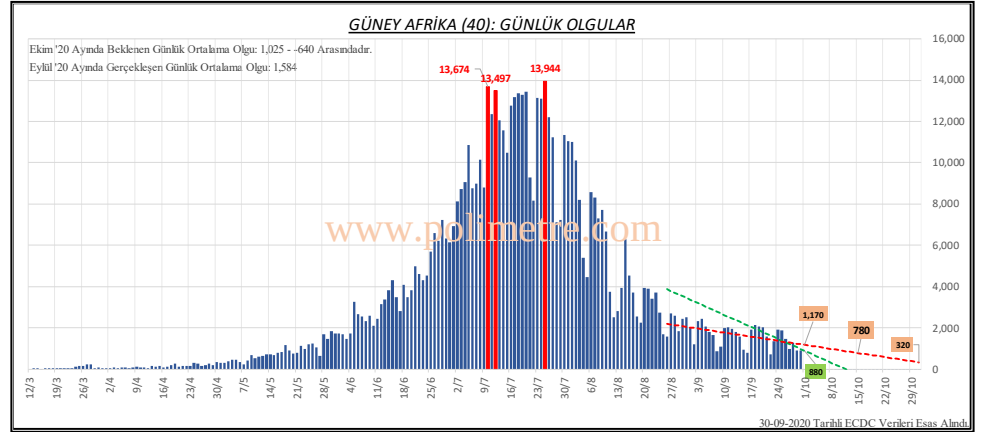
Artışın Ekim Ayında sürüp sürmeyeceği belirsizdir.

2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 25,590 – 3,490 arasındadır. (Şekil 72)

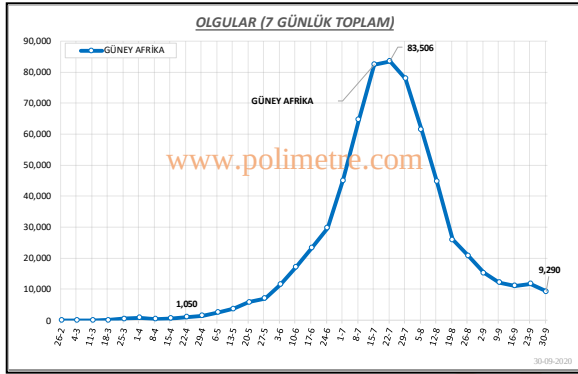
L) GÜNEY AFRIKA

1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

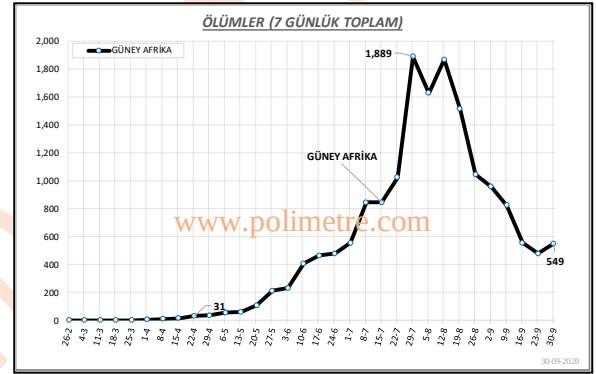
2020-Ekim Ayında
olgu sayılarında
azalma
hesaplanmaktadır.

Şekil 73: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – GÜNEY AFRIKA

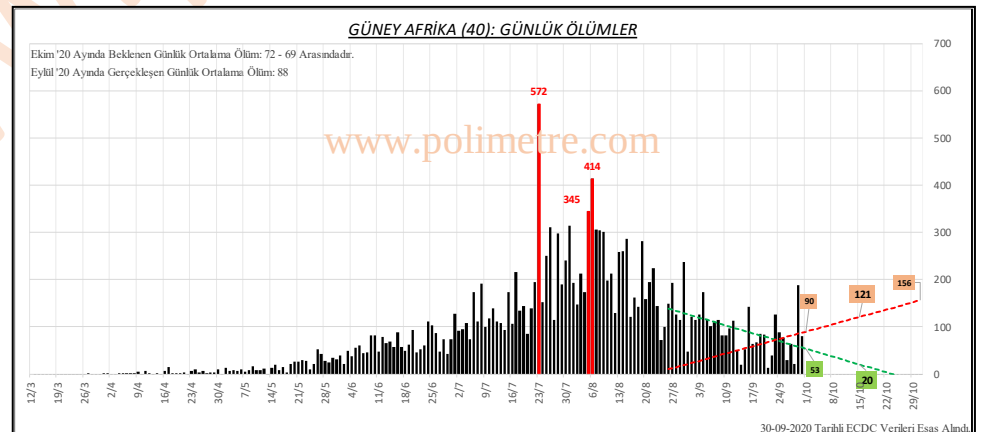
Şekil 74: Haftalık Olgu Sayıları – GÜNEY AFRIKA

Şekil 75: Haftalık Ölüm Sayıları – GÜNEY AFRIKA

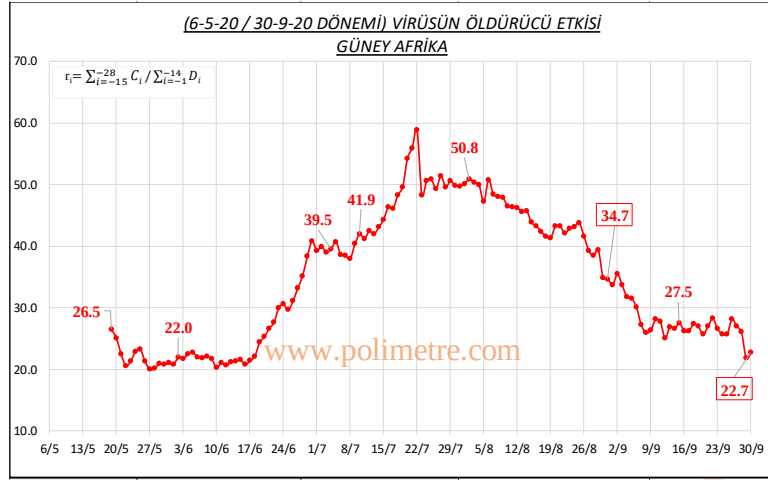
Olgu ve Ölüm sayılarında tepe noktalarına ulaşıldığı ve sayıların hızla azalmakta olduğu anlaşılmaktadır. (Şekiller 74-75)

2020-Ekim Ayında,
Ölüm sayılarında artış
olup olmayacağı
belirsizdir.

Şekil 76: Günlük Ölüm Sayıları ve Trend Çizgileri – GÜNEY AFRIKA

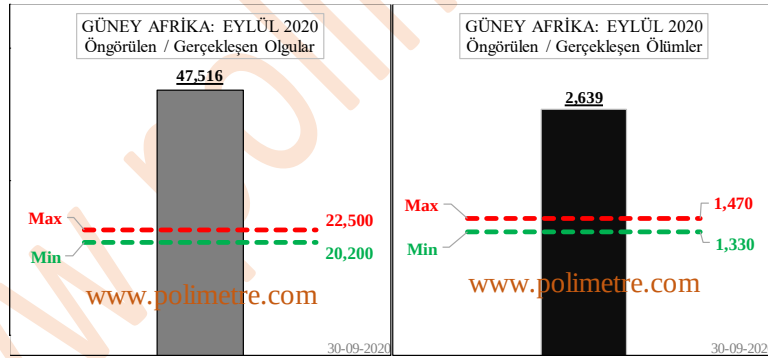
2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

Şekil 77: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi – GÜNEY AFRİKA

2020-Ağustos sonunda 34.7 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi, Eylül sonunda 22.7 oluyor. Buradan “Güney Afrika’da son 1 ayda virüsün öldürücü etkisinin arttığı” söylenebilir. (Şekil: 77) 2020-Eylül sonu itibariyle virüsün öldürücü etkisi (1/22.7) Dünya ortalamasının (1/52.7) çok üzerindedir.

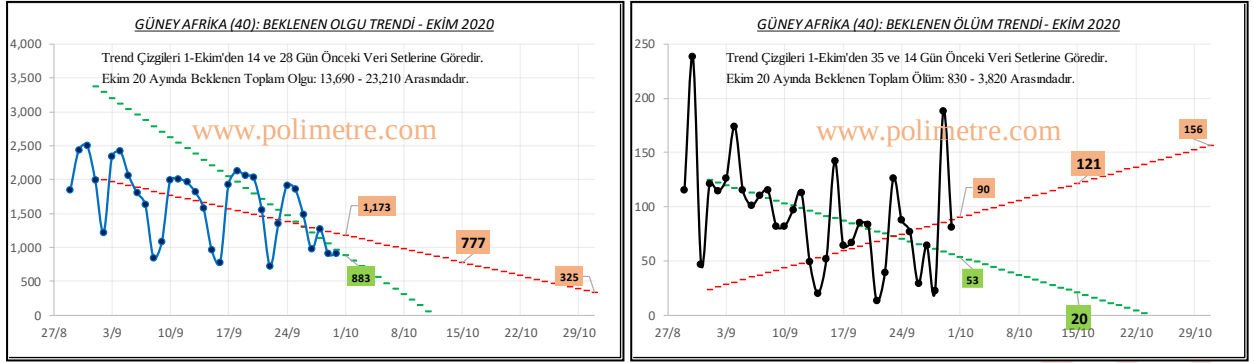
3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 78: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları – GÜNEY AFRİKA

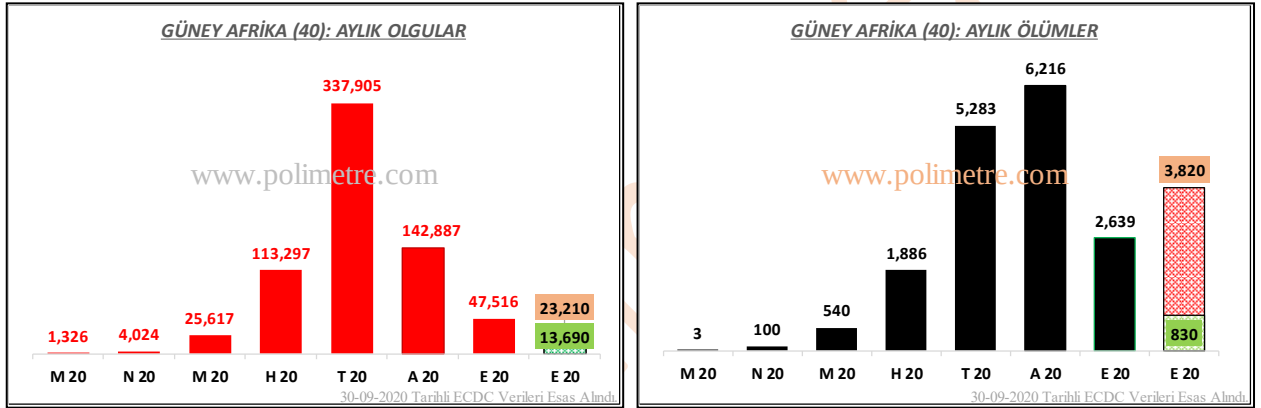
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Güney Afrika’da; Toplam olgu sayısının 20,200-22,500 ölüm sayısının 1,330-1,470 arasında olacağı öngörülmüştü. Olgu sayısı %111 sapma ile 47,516 ölüm sayısı ise %80 sapma ile 2,639 olarak gerçekleşti. Her 2 sapmada da gerçekleştirmeler öngörülerden fazladır.

4) **2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ**

Şekil 79: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu sayılarının azalacağı, ölüm sayılarında artış olup olmayacağının belirsiz olduğu hesaplanmaktadır.

Şekil 80: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar - GÜNEY AFRIKA

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %67 azalarak 143 bin olarak gerçekleşti.

Azalmanın Ekim Ayında da süreceği hesaplanmaktadır.

2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 13.7 – 23.2 bin arasındadır. (Şekil 80)

ÖLÜMLER:

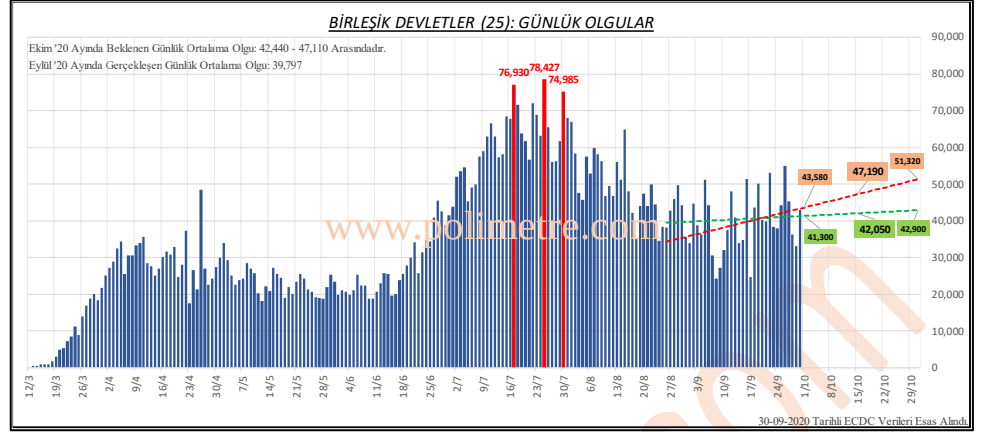
2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %58 azalarak 2,639 olarak gerçekleşti.

Azalmanın Ekim Ayında sürüp sürmeyeceği belirsizdir.

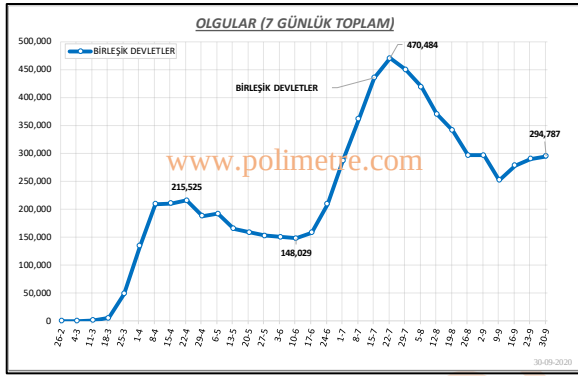
2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 830 – 3,820 arasındadır. (Şekil 80)

M) BİRLEŞİK DEVLETLER (ABD)
1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

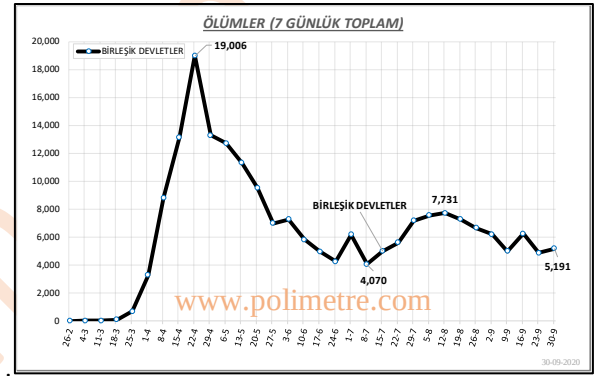
2020-Ekim Ayında,
olgu sayılarının
artacağı
hesaplanmaktadır.

Şekil 81: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri - ABD

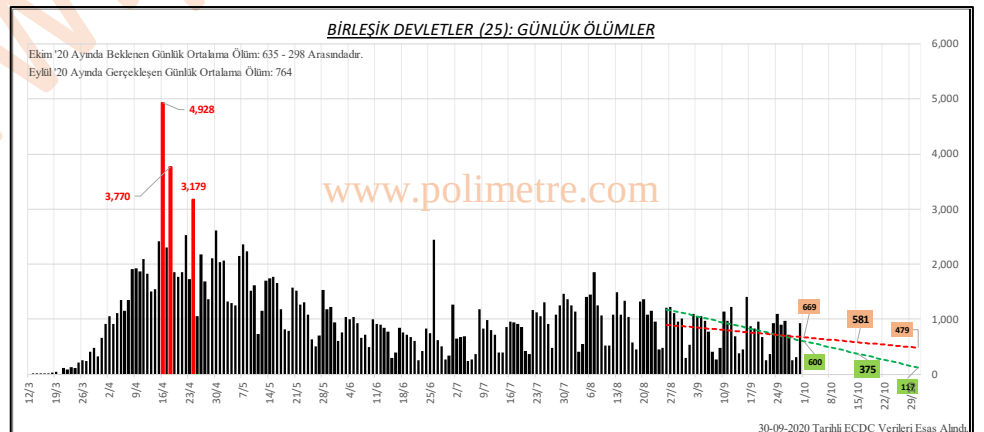
Şekil 82: Haftalık Olgu Sayıları - ABD

Şekil 83: Haftalık Ölüm Sayıları - ABD

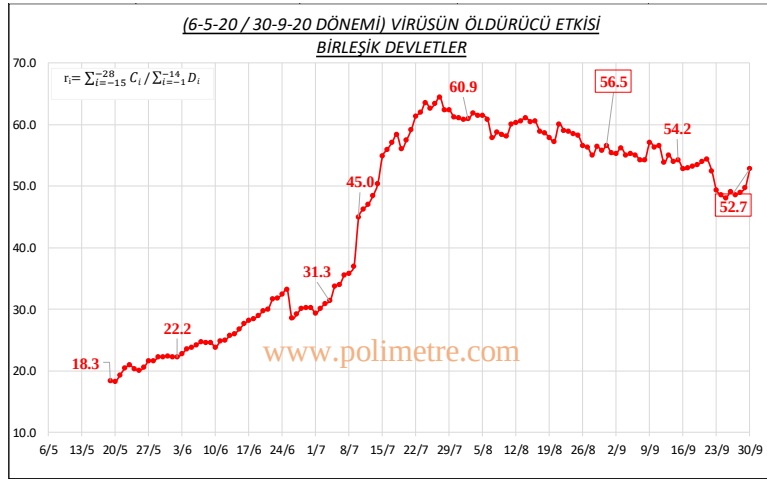
Olgu sayılarında 2. Dalganın gerçekleştiği, Ölüm sayılarında gerçekleşmediği görülmektedir. (Şekiller: 82-83)

2020-Ekim Ayında,
ölüm sayılarının
azalacağı
hesaplanmaktadır.

Şekil 84: Günlük Ölüm Sayıları- ABD

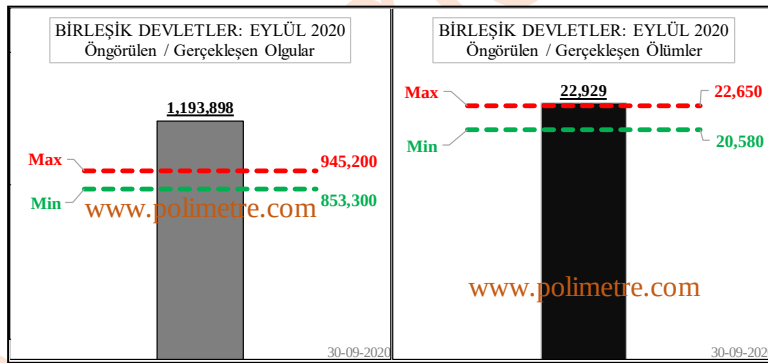
2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

Şekil 85: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi - ABD

2020-Ağustos sonunda 56.5 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi, Eylül sonunda 52.7 oluyor. Buradan “ABD’de son 1 ayda virüsün öldürücü etkisinin arttığı” söylenebilir. (Şekil: 85) 2020-Eylül sonu itibarıyla ABD’de virüsün öldürücü etkisi (1/52.7) Dünya ortalamasına (1/52.7) eşittir.

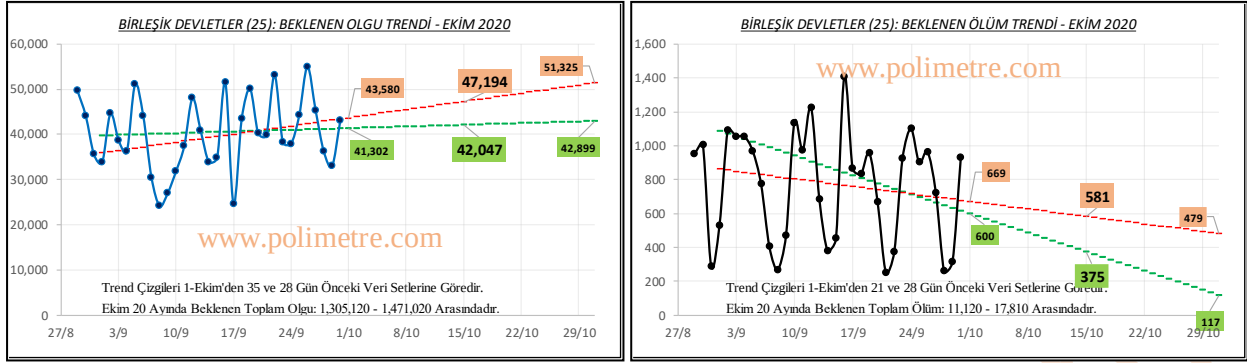
3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 86: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları – BİRLEŞİK DEVLETLER

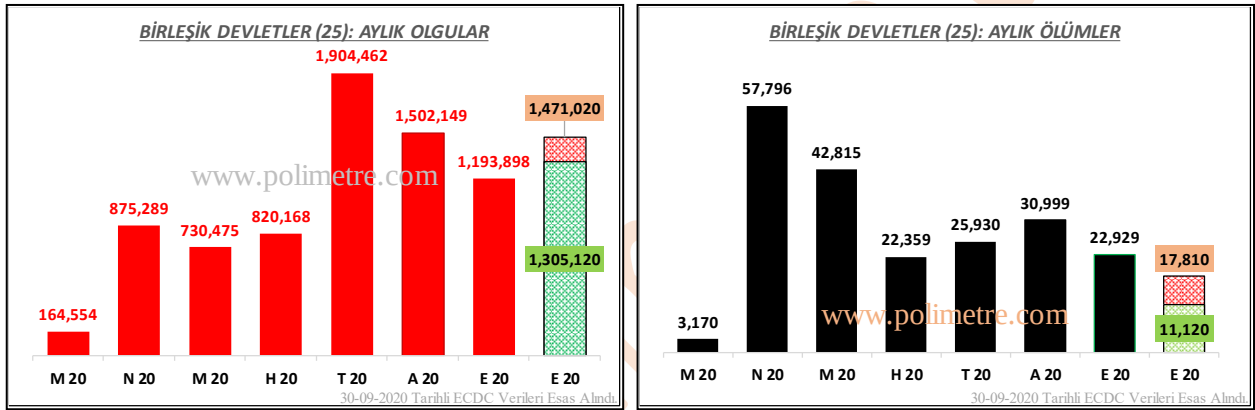
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Birleşik Devletler’de;
Toplam olgu sayısının 853-945 bin, ölüm sayısının 20,580-22,650 arasında olacağı öngörülmüştü. Olgu sayısı %20.8 sapma ile 1,193 bin, ölüm sayısı ise %1.2 sapma ile 22,929 olarak gerçekleşti. Her 2 sapmada da gerçekleştirmeler öngörülerden fazladır.

4) 2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ

Şekil 87: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu sayılarının artacağı ölüm sayılarının azalacağı hesaplanmaktadır.

Şekil 88: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar – ABD

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %21 azalarak 1.2 milyon olarak gerçekleşti.

Ekim Ayında artış olacağı hesaplanıyor.

2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 1.3 – 1.5 milyon, artış oranı da % 9 - %23 arasındadır.

(Şekil 88)

ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %35 azalarak 22,929 bin olarak gerçekleşti.

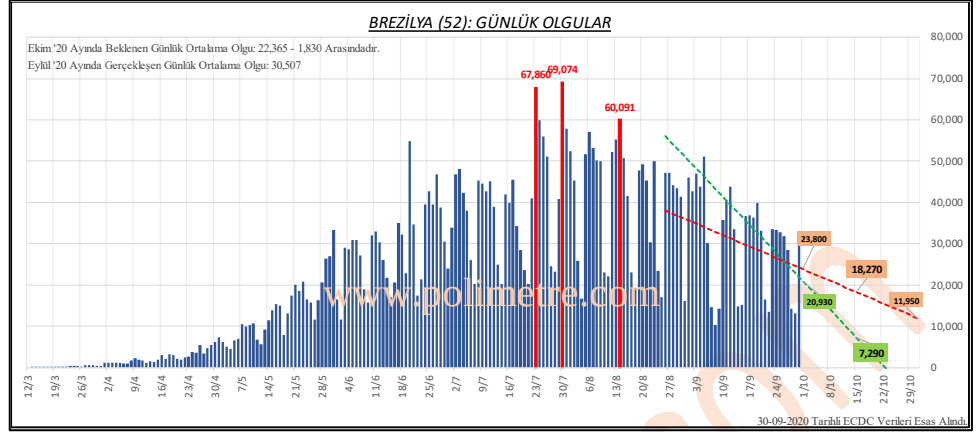
Azalmanın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor.

2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 11,120 – 17,810 arasındadır. (Şekil 88)

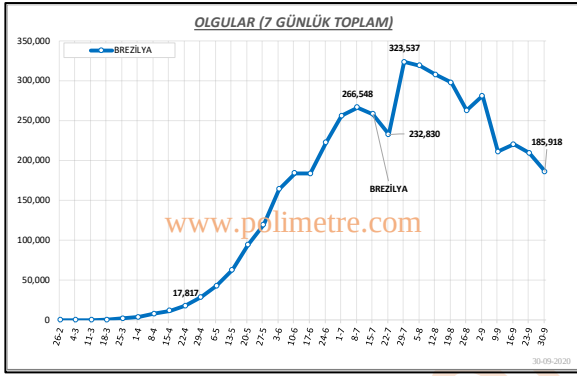
N) BREZİLYA

1) OLGU ve ÖLÜM SAYILARI

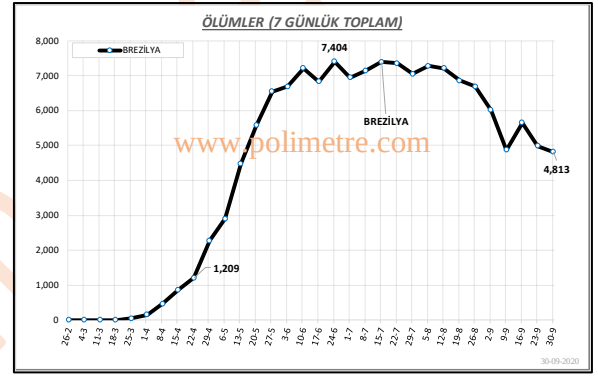
2020-Ekim Ayında
olgu sayılarında
önemli miktarda
azalma
hesaplanmaktadır.

Şekil 89: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – BREZİLYA

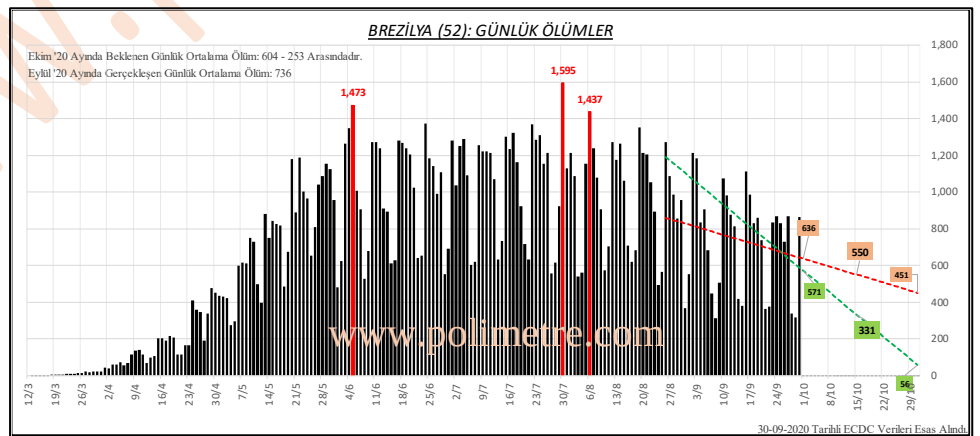
Şekil 90: Haftalık Olgu Sayıları – BREZİLYA

Şekil 91: Haftalık Ölüm Sayıları – BREZİLYA

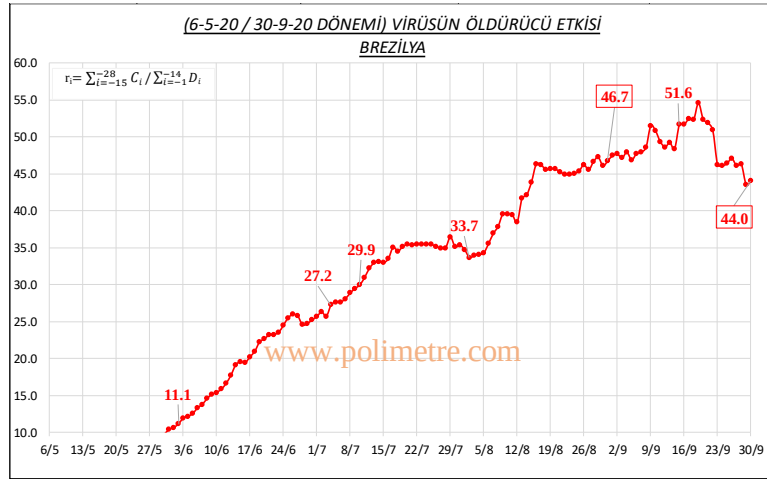
Olgu ve ölüm sayılarında tepe noktalarının geçildiği görülmektedir. (Şekiller: 90-91)

2020-Ekim Ayında
ölüm sayılarında
önemli miktarda
azalma
hesaplanmaktadır.

Şekil 92: Günlük Ölüm Sayıları – BREZİLYA

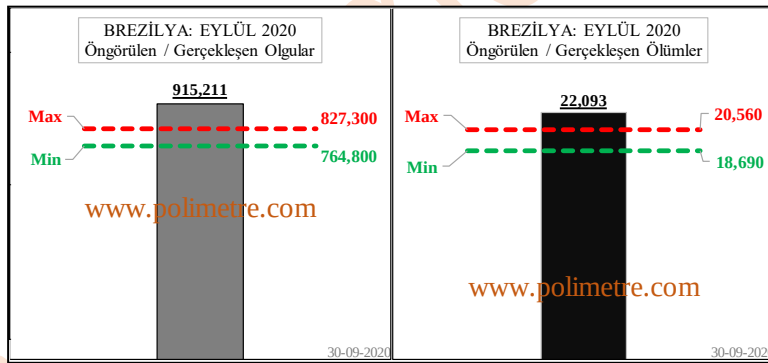
2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

Şekil 93: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi – BREZİLYA

2020-Ağustos sonunda 46.7 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi, Eylül sonunda 44.0 oluyor. Buradan “Brezilya’da son 1 ayda virüsün öldürücü etkisinin arttığı” söylenebilir. (Şekil: 93) 2020-Eylül sonu itibariyle virüsün öldürücü etkisi (1/44.0) Dünya ortalamasının (1/52.7) üzerindedir.

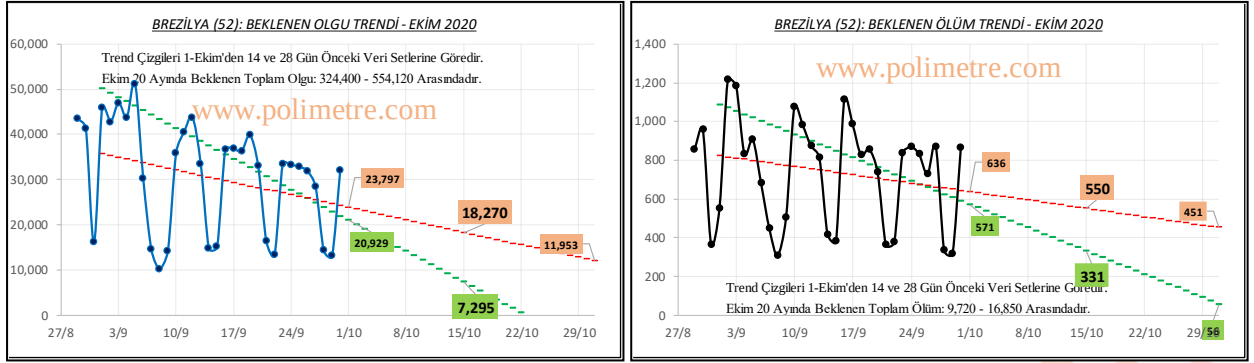
3) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

Şekil 94: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları – BİRLEŞİK DEVLETLER

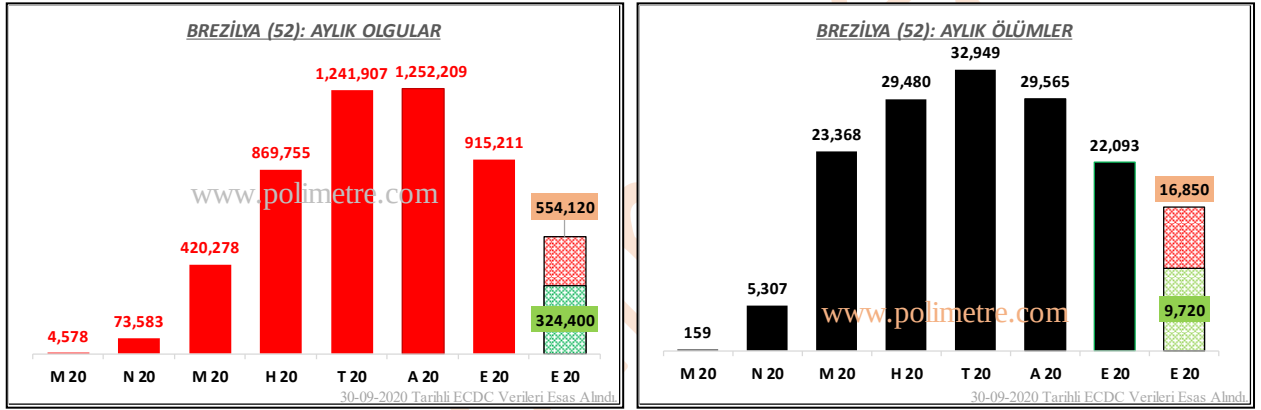
4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Birleşik Devletler’de; Toplam olgu sayısının 764-827 bin, ölüm sayısının 18.7-20.6 bin arasında olacağı öngörülmüştü. Olgu sayısı %9.6 sapma ile 22,093 , ölüm sayısı ise %6.9 sapma ile 22,093 olarak gerçekleşti. Her 2 sapmada da gerçekleştirmeler öngörülerden fazladır.

4) **2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ**

Şekil 95: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu ve ölüm sayılarının azalacağı hesaplanmaktadır. (Şekil 95)

Şekil 96: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar - BREZİLYA

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %37 azalarak 915 bin olarak gerçekleşti.

Azalmanın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor.

2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 324 - 554 bin arasındadır. (Şekil 96)

ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %34 azalarak 22,093 olarak gerçekleşti.

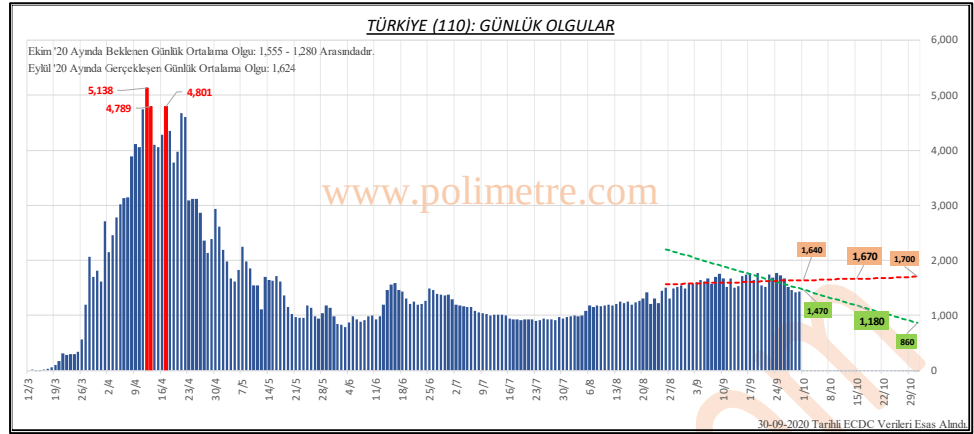
Azalmanın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor.

2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 9,720 - 16,850 arasındadır. (Şekil 96)

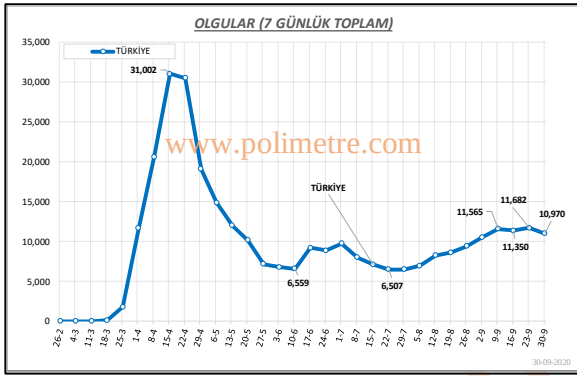
O) **MERCEK ALTINA ALINAN ÜLKE “TÜRKİYE”**

1) **OLGU ve ÖLÜM SAYILARI**

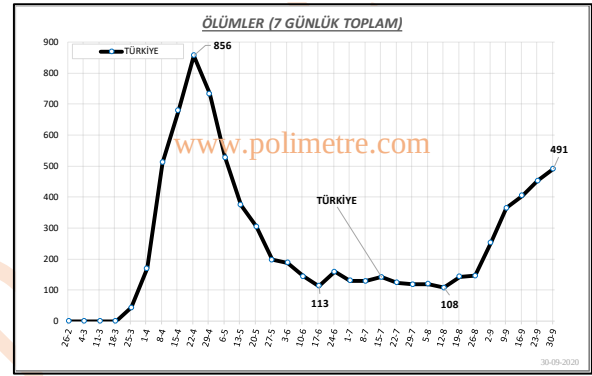
2020-Ekim Ayında,
Olgu sayılarında artış
olup olmayacağı
belirsiz olmakla
birlikte, azalma
eğilimi ağır
basmaktadır.

Şekil 97: Günlük Olgu Sayıları ve Trend Çizgileri – TÜRKİYE

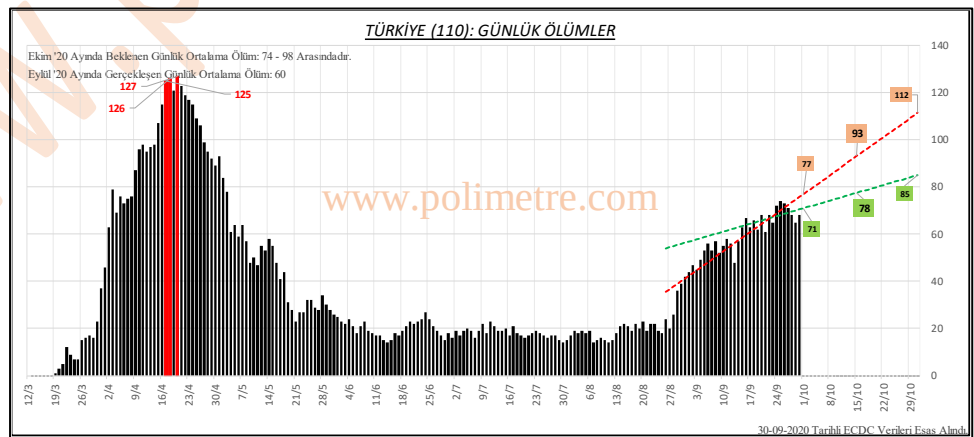
Şekil 98: Haftalık Olgu Sayıları - TÜRKİYE

Şekil 99: Haftalık Ölüm Sayıları - TÜRKİYE

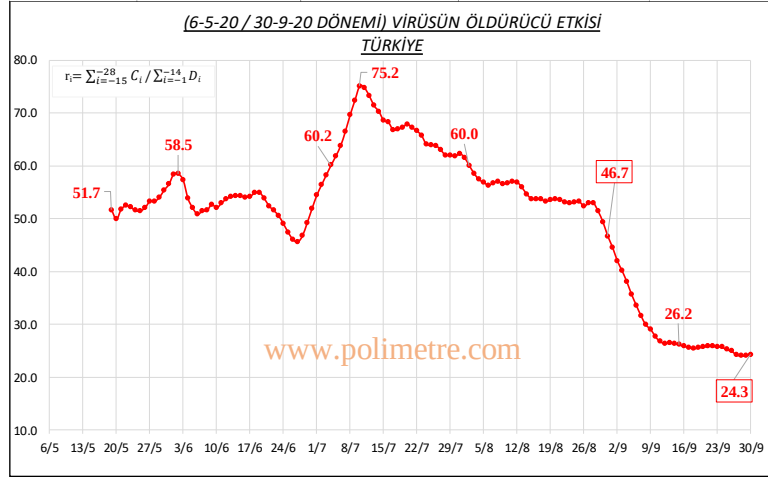
Olgu sayılarında tepe noktası 15-Nisan Haftasında geçildi. İkinci Dalgadan söz edilebilmesi için haftalık olgu sayıları toplamının 18,000 olması gerekmektedir. Ölüm sayılarında ikinci tepe noktasına yaklaşılmaktadır.

2020-Ekim Ayında,
ölüm sayılarında artış
beklenmektedir.

Şekil 100: Günlük Ölüm Sayıları ve Trend Çizgileri – TÜRKİYE

2) ÖLÜM BAŞINA OLGU SAYISI DEĞİŞİMİ

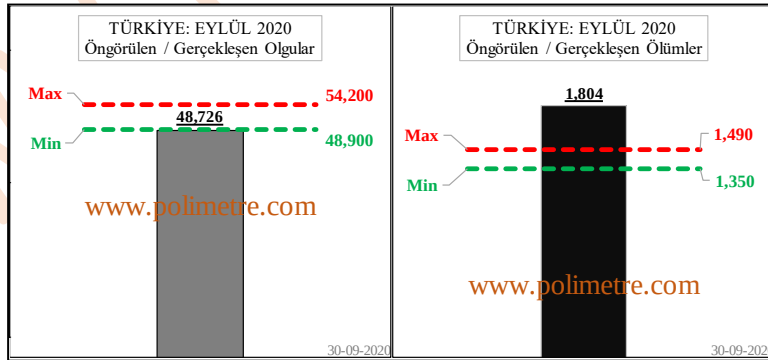
Şekil 101: Ölüm Başına Olgu Sayıları Değişimi – TÜRKİYE

2020-Ağustos sonunda 46.7 olan “Ölüm Başına Olgu” parametresi, Eylül sonunda 24.3 oluyor. Buradan “2020-Eylül Ayında Türkiye’de virüsün öldürücü etkisinin 2020-Ağustos ayına göre %92 arttığı” hesaplanmaktadır. (Şekil: 101)

2020-Eylül sonu itibarıyla Türkiye’de virüsün öldürücü etkisi (1/24.3), Dünya ortalamasının (1/52.7) iki katından fazladır. Bu raporda incelenen ülkeler arasında, virüsün öldürücü etkisi en yüksek 1. ülke Güney Afrika, 2. ülke ise Türkiye’dir.

“Özellikle 2020-Temmuz ayındaki 75.2 den sonraki sürekli bozulma dikkat çekicidir. Bu tersine hareket Dünya geneline, üzerinde bulunduğumuz Asya Kıtasına ve kısmen üzerinde bulunduğumuz Avrupa Kıtadaki hareketlerin tersinedir. Grafiğe bakarak, Türkiye’de 10-Temmuz’dan itibaren virüsün etkisini arttırdığını ya da tedavide olumsuzluklar olduğunu söylemek olasıdır. Bir başka seçenek de COVID-19 verilerinin normal olmadığıdır”⁴.

3) 2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ VE GERÇEKLEŞMELER

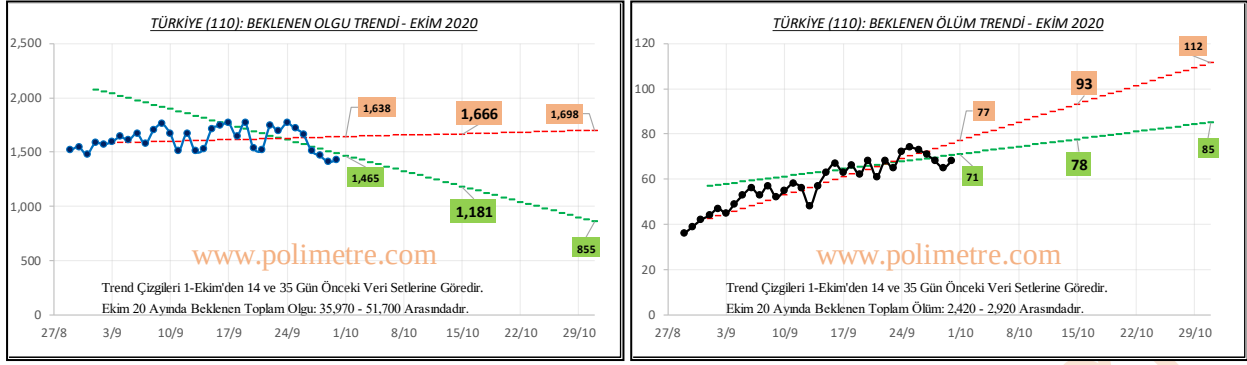

Şekil 102: 2020-Eylül İçin Öngörülen ve Gerçekleşen Olgu ve Ölüm Sayıları – TÜRKİYE

4-Eylül-2020 tarihli raporda 2020-Eylül için Türkiye’de; Toplam olgu sayısının 48,900 - 54,200 ölüm sayısının 1,350 - 1,490 bin arasında olacağı öngörülmüştü. Olgu sayısı %0 sapma ile 48,726 ölüm sayısı ise %17 sapma ile 1,804 olarak gerçekleşti. Sapmada gerçekleşme öngörülerden fazladır. (Şekil 102)

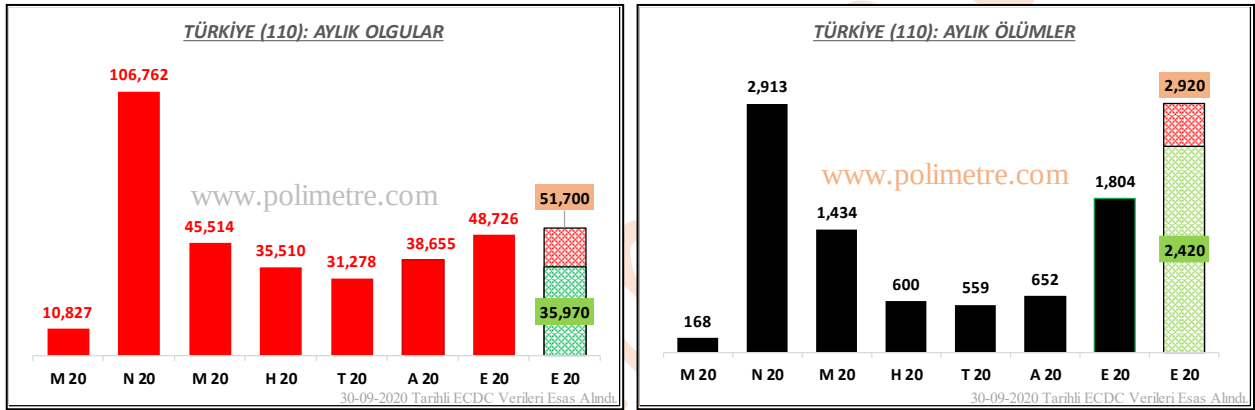
⁴ 14-Ağustos-2020 tarihli, “Bilgi Notu 11 Olayların Dağılımı Normal mi” isimli rapor ve 4-Eylül-2020 tarihli, “EYLÜL-2020 ÖNGÖRÜLERİ” isimli raporlar

4) 2020-EKİM ÖNGÖRÜSÜ

Şekil 103: 2020-Eylül Ayında Gerçekleşen Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Beklenen Trend Çizgileri

2020-Ekim Ayında olgu sayılarında sayılarında artış olup olmayacağını belirsiz olmasına rağmen azalma eğiliminin ağır bastığı, ölüm sayılarının artacağı hesaplanmaktadır. (Şekil 103)

Şekil 104: Gerçekleşen Aylık Olgu, Ölüm Sayıları ve 2020-Ekim İçin Öngörülen Maksimum ve Minimumlar – TÜRKİYE

OLGULAR:

2020-Eylül Ayında olgu sayıları, önceki aya göre %26 artarak 48,726 olarak gerçekleşti. Artışın Ekim Ayında sürüp sürmeyeceği belirsizdir. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan olgu sayısı 35,970– 51,700 arasındadır. (Şekil 104)

ÖLÜMLER:

2020-Eylül Ayında ölüm sayıları, önceki aya göre %177 artarak 1,804 olarak gerçekleşti. Artışın Ekim Ayında da süreceği hesaplanıyor. 2020-Ekim Ayı için hesaplanan ölüm sayısı 2,420 – 2,920 artış oranı da %34 - 62 arasındadır. (Şekil 16)

P) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜLERİ SAPMA ORANLARI HESAPLAMASI

Yer	Nüfus (milyon)	Olgu				Ölüm			
		Öngörü (Min)	Öngörü (Max)	Gerçek	Sapma Oranı	Öngörü (Min)	Öngörü (Max)	Gerçek	Sapma Oranı
DÜNYA	7,793	7,272,000	8,054,000	8,438,798	4.8%	118,700	130,600	161,975	24.0%
ASYA	4,636	3,179,000	3,521,000	3,526,500	0.2%	47,600	52,400	51,962	0.0%
AFRİKA	1,345	201,000	222,000	228,136	2.8%	4,400	4,800	6,088	26.8%
AVRUPA	748	1,151,000	1,275,000	1,397,948	9.6%	8,700	9,600	14,308	49.0%
KUZEY AMERİKA	591	1,095,000	1,212,000	1,504,602	24.1%	33,100	36,400	38,958	7.0%
GÜNEY AMERİKA	430	1,645,000	1,822,000	1,777,702	0.0%	24,300	26,700	50,341	88.5%
OKYANUSYA	41	900	1,000	3,925	292.5%	500	550	320	36.0%
HİNDİSTAN	1,380	2,512,600	2,782,900	2,604,518	0.0%	31,530	34,690	33,028	0.0%
BİRLEŞİK DEVLETLER	331	853,300	945,200	1,193,898	26.3%	20,580	22,650	22,929	1.2%
BREZİLYA	213	764,800	827,300	915,211	10.6%	18,690	20,560	22,093	7.5%
TÜRKİYE	84	48,900	54,200	48,726	0.4%	1,350	1,490	1,804	21.1%
BİRLEŞİK KRALLIK	68	43,400	48,100	111,689	132.2%	110	120	573	377.5%
GÜNEY AFRİKA	59	20,200	22,500	47,516	111.2%	1,330	1,470	2,639	79.5%
Eylül 2020		OLGULAR İÇİN HATA ORANI:				ÖLÜMLER İÇİN HATA ORANI:			
					5.7%				19.1%

Tablo 1: 2020-Eylül Öngörülerindeki Sapma Oranları Hesaplaması

Sapma Oranları hesaplama yöntemi:

1. Öngöründe bulunulan yerde, gerçekleşen sonuç öngörülen limitler arasında ise sapma sıfırdır,
2. Gerçekleşen sonuç limitler dışında ise yakın olan limite göre sapma oranı yüzde olarak hesaplanır,
3. Yerlerin nüfus büyüklüğü “Ağırlık Katsayısı” olarak dikkate alınır ve sonuç sapma hesaplanır.

Yukarıda açıklanan yöntemle göre yapılan hesaplamada,
2020-Eylül Öngörülerindeki sapma oranları;
olgularında %5.7,
ölüm sayılarında %19.1 olarak hesaplanmaktadır.

2020-Ağustos öngörülerindeki sapma oranlarının olgularda %4.5 ölümlerde %1.8 olduğu dikkate alındığında 2020-Eylül Öngörülerinin daha başarısız olduğu söylenebilir.

Uygulanan yeni yöntemle, 2020-Ekim ve sonraki öngörülerde sapma oranlarının azalması beklenmektedir.

12 yer için yapılan 24 öngörünün;
4 tanesinde gerçekleşmeler öngörülen limitler içinde kaldığından “HATASIZ ÖNGÖRÜ”,
2 tanesinde gerçekleşmeler öngörülen alt sınırın altında kaldığından “KÖTÜMSER ÖNGÖRÜ”,
18 tanesinde ise üst sınırın üzerinde kaldığından “İYİMSER ÖNGÖRÜ” olarak tanımlanabilir.

Kötümser Öngörülerden 1 tanesi Türkiye’deki olgu sayısı için olup;
48,900 olarak öngörülen olgu sayısı 48,726 olarak gerçekleşmiştir.

Q) 2020-EYLÜL ÖNGÖRÜLERİ⁵ ve GERÇEKLEŞMELER:

4-Eylül-2020 tarihli, “EYLÜL-2020 ÖNGÖRÜLERİ” isimli raporun 43. Sayfasında “ÖZET ve SONUÇ” bölümünde sıralanan öngörüler ve gerçekleştirmeleri aşağıda tabloda karşılaştırmalı olarak verilmektedir.

Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 2)	“2020-Eylül ayında, Dünyadaki toplam olgu sayısının 2020-Ağustos’taki kadar olması beklenmektedir.”
Gerçekleşme:	2020-Ağustos’ta 8 milyon olan olgu sayısı 2020-Eylül’de 8.4 milyon olarak gerçekleşti.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 4)	“Olgu sayılarının; Avrupa ve Asya Kıtalarında artacağı, Avrupa Kıtasındaki artışın %50 mertebesinde olacağı”
Gerçekleşme:	Her 2 kıtada da olgu sayıları arttı. Avrupa’daki artış %50 nin üzerinde oldu.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 6)	“Olgu Sayılarının Afrika, Kuzey Amerika, Güney Amerika ve Okyanusya’da azalacağı”
Gerçekleşme:	Olgu sayıları sayılan bütün kıtalarda öngörüldüğü gibi azaldı.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 7)	“Olgu Sayılarında Hindistan’da 500-800 bin arasında artış olacağı”
Gerçekleşme:	Hindistan’da 622 bin artış oldu.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 8)	“Olgu sayılarının Türkiye’de %50 - %70 kadar artarak 48-55 bin aralığında gerçekleşeceği.”
Gerçekleşme:	Türkiye’deki olgu sayıları 48,726 olarak gerçekleşti.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 18)	“Ölüm sayılarında, Birleşik Krallık, Güney Afrika, Birleşik Devletler (ABD) ve Brezilya’da azalma olacağı ...”
Gerçekleşme:	Güney Afrika, Birleşik Devletler (ABD) ve Brezilya’da azalma, Birleşik Krallık’ta artış oldu.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 21)	“Ölüm sayılarında Hindistan ve Türkiye’de artış beklenmektedir.”
Gerçekleşme:	Ölüm sayılarında Hindistan ve Türkiye’de artış oldu.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 22)	“Ölüm sayılarının Dünya genelinde azalacağı ...”
Gerçekleşme:	Ölüm sayıları dünya genelinde azaldı.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 22)	“Ölüm sayılarının Asya’da artacağı, Avrupa’da az miktarda artabileceği”
Gerçekleşme:	Ölüm sayıları Asya ve Avrupa’da arttı.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 23)	“Ölüm sayılarının Afrika, Kuzey Amerika ve Güney Amerika’da azalacağı”
Gerçekleşme:	Ölüm sayıları Afrika, Kuzey Amerika ve Güney Amerika’da azaldı.
Öngörü: (Sayfa: 43 Satır: 24)	Türkiye’de ölüm sayılarında 2020-Ağustos Ayına göre, %100 den fazla artış beklenmektedir.
Gerçekleşme:	Türkiye’de 2020-Eylül Ayında, ölüm sayılarındaki artış % 177 olarak gerçekleşti.

Tablo 2: 2020-Eylül Öngörülleri ve Gerçekleştirmeleri

⁵ 4-Eylül-2020 tarihli “BİLGİ NOTU-13” isimli rapor, www.polimetre.com sitesinde paylaşımdadır.

R) **ÖZET ve SONUÇ**

- 2020-Ekim Ayında olgu sayılarının;
 - i. Avrupa ve Kuzey Amerika’da artacağı,
 - ii. Avrupa Kıtasındaki artışın %37-%67 arasında olacağı,
 - iii. Birleşik Devletler (ABD) ve Birleşik Krallık’ta (İngiltere) artacağı,
 - iv. Birleşik Krallık’ta artışın çok yüksek (%140 - %173) olacağı,
 - v. Güney Amerika’da azalacağı,
 - vi. Brezilya’da azalacağı hesaplanmaktadır.
 - vii. Dünya genelinde toplam olgu sayısının artıp artmayacağı belirsizdir.
- Türkiye’de 2020-Ekim Ayında, olgu sayılarının 36-52 bin arasında gerçekleşeceği hesaplanmaktadır.
- 2020-Eylül ayında virüsün öldürücü etkisi dünya genelinde azalırken, Türkiye’de artmıştır⁶.
- Dünya Genelinde % 2.1 olan virüsün öldürücü etkisi Türkiye’de % 4.1 dir.
- 2020-Eylül sonu itibariyle Türkiye’de virüsün öldürücü etkisi (%4.1), Dünya ortalamasının (%1.9) iki katından fazladır.
- “2020-Eylül Ayında Türkiye’de virüsün öldürücü etkisinin 2020-Ağustos Ayına göre %92 arttığı hesaplanmaktadır.” (Şekil: 101)
- Bu raporda incelenen ülkeler arasında, virüsün öldürücü etkisi en yüksek olan ülke Güney Afrika, ikinci ülke ise Türkiye’dir.
- 2020-Ekim Ayında ölüm sayılarında, bu raporda incelenen ülkelere Birleşik Devletler (ABD) ve Brezilya’da azalma, Birleşik Krallık ve Türkiye’de ise artış beklenmektedir.
- 2020-Ekim ayında ölüm sayılarının Dünya genelinde azalacağı, Asya’da artacağı, Avrupa’da bir miktar artabileceği, Afrika, Kuzey Amerika ve Güney Amerika’da azalacağı hesaplanmaktadır.
- Türkiye’de ise ölüm sayılarında 2020-Eylül Ayına göre yaklaşık %50 artış beklenmektedir.

SON SÖZ:

- Dünya’da ve Türkiye’de COVID-19 kaynaklı olgu ve ölümlerin sona ereceğine dair henüz bir işaret yoktur. Tersine 2. Dalga daha şiddetli olarak gelmektedir.
- Özellikle Avrupa’da 2. Dalga etkisini çok şiddetli olarak göstermeye başlamıştır.
- Avrupa’da 2. Dalga ilkinden daha etkili olmaktadır.
- “Sağlık Bakanlığı yayımladığı verileri şeffaflaştırması halkın kendi sağlığını korumasına yardımcı olacaktır. Hangi ilçede, ne zaman kaç kişinin salgına yakalandığını ve yaşamını yitirdiğini bilmek Türkiye’de bulunan herkesin hakkıdır. Bu bilgi, halkın tercihleri ve vereceği kararlar açısından son derece önemlidir. Hastalık ve ölüm sayılarının yoğun olduğu yerlerden uzak durmasına yardımcı olacaktır.”
- “Bu bilgilerin gizlenmeye devam edilmesi halinde salgına yakalananların ve yaşamını yitirenlerin sorumluluğu bilgileri gizleyenlerin üzerinde olacaktır.”⁷

⁶ Konuya ilişkin kapsamlı bilgi için bakınız 18-Eylül-2020 Tarihli
“ÖLDÜRÜCÜ ETKİ DÜNYADA AZALIRKEN TÜRKİYE’DE ARTIYOR” isimli rapor

⁷ Bakınız 4-Eylül-2020 Tarih ve “EYLÜL-2020 ÖNGÖRÜLERİ” isimli rapor